

Bediuzzaman Said Nursi

MÕTISKLUSI USUST

23. sõna Risale-i Nuri kogumikust

ja mõned kirjad

Rejhan

Esimene väljaanne

Autoriõigus 2012

See raamat on autoriõigusega kaitstud. Raamatu osi või tervet raamatut on lubatud kasutada hariduslikel eesmärkidel tingimusel, et kasutatud informatsiooni ei ole mingil viisil tsiteeritud väljaspool konteksti ega kasutatud kasu teenimise eesmärgil ning et teksti allikas on märgitud.

Autor: **Bediuzzaman Said Nursi**

Tõlgitud inglise keelest: **“Belief and Man”, Sözlcr Publications: Istanbul, 2010.**

Tõlkija: **Kristi Ockba**

Keeletoimetajad: **Aile Pupart, Kätlin Hommik-Mrabte ja Rita Kartau**

Kujundaja: **Airi Hunt**

ISBN 978-9949-30-607-7

Sisukord

Kes oli Bediuzzaman Said Nursi ja mis on Risale-i Nur?	4
Eessõna	7
Esimene peatükk: Viis mõtet usu kasulikkusest	9
Esimene mõte: Füüsiline vs vaimne väärtus	9
Teine mõte: Usk valgustab meid	10
Kolmas mõte: Usalda Jumalat	12
Neljas mõte: Inimeseks saab läbi usu	14
Viies mõte: Jumal vastab alati	15
Teine peatükk: Viis mõtet inimese õnnest ja õnnetusest	18
Esimene mõte: Jumal on Helde	18
Teine mõte: Inimese kaks poolt	20
Kolmas mõte: Inimene pole loom	22
Neljas mõte: Inimese nõrkus on ta jõud	27
Viies mõte: Inimese võimed ja kohustused	29
Maise elu olemus ja näiteid kaastundlikkusest surmas	33
Tähistaeva imest	37
Koraan käsib teil järgida usku ja seda mitte hüljata	42
Milline on Jumal?	44
Sissejuhatus	45
Esimene fraas: Pole kummardamist väärivat jumalust peale Jumala	46
Teine fraas: Ta on Üks	46
Kolmas fraas: Tal pole kaaslast	46
Neljas fraas: Talle kuulub ülemvõim	47
Viies fraas: Talle kuulub ülistus	48
Kuues fraas: Vaid Tema annab elu	48
Seitsmes fraas: Ja jagab surma	49
Kaheksas fraas: Tema on Elav ega sure iial	49
Üheksas fraas: Kõik hea on Tema kätes	50
Kümnes fraas: Ta on kõige üle Võimas	51
Üheteistkümnes fraas: Tema käes on kõigi asjade lõpp	52

Kes oli Bediuzzaman Said Nursi ja mis on Risale-i Nur?

Bediuzzaman Said Nursi sündis 1877. aastal Ida-Türgis ja suri 1960. aastal 83-aastaselt pärast eeskujulikku elu, mis oli täis püüdlusi ja eneseohverdust islami nimel. Ta oli väga kõrgetasemeline usuõpilane, kes ei õppinud mitte ainult traditsioonilist usuteadust vaid ka kaasaegset teadust ja tänu oma edukatele õpingutele teenis ta endale nime Bediuzzaman, mis tähendab „ajastu ime“.

Bediuzzamani elu läbis Ottomani impeeriumi viimaseid aastakümneid, mil impeerium kokku varises ja pärast Esimest maailmasõda tükeldati ning esimesi 37 aastat vabariigis, peale vabariigi rajamist aastal 1923, mis oli kuni 1950nda aastani tuntud valitsusepoolse repressiivse ajana.

Tema püüdlused islami nimel olid avalikud veel mitmeid aastaid peale Esimest maailmasõda. Ta mitte ainult ei õpetanud paljusid õpilasi ja ei osalenud rohketel debattidel ning aruteludel teiste islamiriikide teadlastega, vaid juhtis 1914. aastal isiklikult Ida-Türgis vabatahtlike rügementi pealetungiva Vene väe vastu, kuni ta vangi võeti.

Lisaks püüdis ta kuni selle ajani töötada islami huvides ning seetõttu võttis osa ka avalikust elust. Kuid need aastad, mis nägid impeeriumi muutumist vabariigiks, nägid ka seda, kuidas „vana Said“ muutus „uueks Saidiks“. „Uus Said“ tõmbus avalikust elust tagasi ja keskendus õppimisele, palvetamisele ja mõtisklustele, kuna tol hetkel oli vaja teistsugust võitlemist.

Kuigi Bediuzzamanil polnud selles mingit osa ja tegelikult oli ta soovitanud juhtidel loobuda ülestõusust valitsuse vastu, saadeti ta 1925. aastal Ida-Türgis toimunud sündmuste ajal eksiili Lääne-Anatooliasse. Pärast seda kannatas ta viimased 25 aastat eksiili, vangistust, ahistamist ja võimudepoolset tagakiusamist, sellest viimased kümme aastat küll väiksemal määral. Kuid need aastad eksiili ja isoleeritust said näha Risale-i Nur'i kirjutamist ja Valguse uurimist ning selle levikut kogu Türgis. Tsiteerides Bediuzzamani: „*Nüüd ma näen selgesti, et enamus mu elust on olnud sõltumatu mu enda vabast tahtest, võimest, arusaamisest ja ettenägemisest suunatud selliselt, et see võiks toota need uurimused, et need teeniksid Koraani eesmärke. Seega oleks nagu minu terve õpetlaseelu olnud ettevalmistus nende kirjutiste jaoks, mis selgitavad Koraani imet*“.

Bediuzzaman mõistis, et islamimaade allakäigu peamine põhjus peitus usu nõrgenemises islami põhilistesse tõekspidamistesse. Lisaks sellele ründasid materialistid, ateistid ja teised 19.-20. sajandil teaduse ja arengu nimel enneolematult islami tõekspidamisi. Kõik see pani teda mõistma, et kõige olulisem on usku tugevdada või isegi lausa päästa. Oli vaja suurendada pingutusi selle nimel, et ehitada islam usu abil oma vundamendil üles ja vastata kõigile rünnakutele mitte „füüsilise džihaadi“ vaid „sõnalise džihaadiga“. Tema eksiilis kirjutatud Risale-i Nur seletab tänapäeva inimesele lahti põhilised usu tõekspidamised ja Koraani tõed. Tema meetodiks oli analüüsida usku ja uskmatust ning selgitada läbi selgelt põhjendatud argumentide, et Koraani õpetuse põhjal pole mitte ainult võimalik tõestada, et kõik usu tõed on loogilised (näiteks usk Jumalasse ja Tema ainsusse, usk prohvetitesse ja ihuline ülestõusmine) vaid jõuda isegi selgusele, et see tõde on ainus loogiline seletus eksistentsile, inimesele ja universumile.

Bediuzzaman suutis läbi lihtsate lugude, võrdluste, selgituste tõendada, et mitte religioossed tõed ei ole need, mis ei vasta tänapäeva teaduse avastustele, vaid hoopis nende avastuste materialistlik tõlgendus on absurdne ja mõistusevastane. Tõepoolest, Bediuzzaman tõestas Risale-i Nuris, et teaduse hämmastavad avastused universumis toimuvad ainult kinnitavad religioosset tõde.

Risale-i Nuri tähtsust ei ole võimalik üle hinnata, sest selle kaudu mängis Bediuzzaman Said Nursi olulist rolli islami säilitamisel ja taaselustamisel Türgis riigi ajaloo kõige pimedamatel aegadel. Ja tõepoolest, selle tähtsus on tänase päevani ainult suurenenud. Kuid lisaks sellele on Risale-i Nur mitmel põhjusel unikaalselt sobilik kõnetamiseks mitte ainult moslemeid, vaid tervet inimkonda. Esiteks on see kirjutatud vastavalt tänapäeva inimese mõttemaailmale, mis on sügavalt läbi imbunud materiaalsest filosoofiast. See annab täpse vastuse kõikidele küsimustele, kahtlustele ja segadustele, mis sellega võivad kaasneda. See vastab ka kõikidele „miksides“, mis tänapäeva inimese peas tekivad. Lisaks sellele seletab see kõige sügavamaid usu asjaolusid, mida vanasti ainult kõige kogenumad usuteadlased põhjalikult uurisid, ning seda sellisel kujul, et kõik, ka need, kellele see teema on uus, võiksid sellest aru saada ja sellest midagi võita, ilma et see neile raskusi või kahju tekitaks. Lisaks selgitab see inimese ja universumi tõelist olemust ja eesmärki. Risale-i Nur seletab, et tõelise õnne nii siinses elus kui ka järgmises saab leida ainult uskudes ja Jumalat tundes. Seega igauks, kel vähegi arusaamist, leiab varjupaiga usus.

Eessõna

Püha Koraan pöördub inimese mõistuse ja sisetunde poole. See juhendab inimest arvestama universumi ja selles toimuvaga, et ta õpiks rohkem selle olemusest, loomise põhjusest, Looja omadustest ja enda kui Jumala loomingu kohustustest. See on ka meetod, mida Bediuzzaman kasutas Risale-i Nuris. Ta seletas universumi olemust kui märki Loojalt ja esitas selged argumendid, et kui seda ka nõnda mõista, siis on kõik usu põhialused mõistuspäraselt tõestatavad.

Kasutades seda meetodit, saavutab inimene tõelise usu, mis peab vastu kõikidele ilmaliku teaduse, materialismi, naturalismi ja ateismi kavalatele rünnakutele. Kõik teaduslikud saavutused on vaid kosmose saladuste paljastamine. Kui me näeme kosmost laia, lõputult keerulise ja tähendusrikka ühtse raamatuna, mis kirjeldab ka oma ainukest autorit, selle asemel et põhjustada kahtlust ja hämmeldust, muudavad kõik need avastused usu üha tugevamaks, sügavamaks ja laiemaks.

Inimese kõige olulisem vajadus on vajadus uskuda, vajadus tõdeda ja kummardada Kõikvõimsat Jumalat kõigi Tema kauneimate nimede ja omadustega, ja Tema seadust järgida; sedasama seadust, mis ilmneb universumis ja on ilmutatud Tema prohvetitele, seletades Koraani sõnumit – Kõikvõimsa Jumala viimast ilmutatud Raamatut – tema viimase Prohveti, Muhammedi (*saw*) kaudu ja islami kaudu, mis on täiuslik ja lõplik religioon inimkonnale. Bediuzzaman Said Nursi demonstreeris Risale-i Nuris, et ei ole vasturääkivust ega dihhotoomiat teaduse ja religiooni vahel, vaid et inimkond võib saavutada tõelise arengu ja õnne vaid sellel viisil – Koraani viisil.

23. SÕNA

See sõna sisaldab kahte peatükki.

Jumala, Armulisima ja Halastavaima nimel.

„Me löime inimese parimal kujul, seejärel tegime temast madalamast madalama, välja arvatud nendest, kes uskusid ja tegid häid tegusid - neile on lõputu tasu.“

(Koraan 95:4-6)

Esimene peatükk:

Viis mõtet usu kasulikkusest

Siin toome välja vaid viis mõtet tuhandetest, mis selgitavad usu väärtust.

Esimene mõte: Füüsiline vs vaimne väärtus¹

Läbi usu valguse tõuseb inimene kõrgeimatele tasanditele, tõustes nii hingelisse ja füüsilisse seisundisse, mis väärib paradiisi. Läbi uskmatus pimeduse langeb ta aga madalaimatele tasanditele, kukkudes nii hingelisse ja füüsilisse seisundisse, mis väärib põrgut.

Kuna usk ühendab inimest tema imelise Loojaga, tekib seal side. Inimene saavutab väärtuse läbi jumaliku kunsti ja Tema nimede ja seda on siis temas näha läbi usu. Uskmatus aga lõhub selle sideme ja seetõttu on see jumalik kunstiteos varjatud ning järele jääb ainult füüsiline väärtus. Kuna selle väärtus on sama ajutine ja mööduv nagu loomal, on see praktiliselt väärtusetu. Selgitan seda mõistatust võrdluse abil.

Näiteks: inimkonna kunstiteoste puhul on suur erinevus kunstiteose väärtuse ja selle teose valmistamisel kasutatud materjalide väärtuse vahel. Vahel on need võrdsed ja vahel on kasutatud materjalid isegi väärtuslikumad. Kunstiteose hind, millele kulus vähem kui viie kuruši eest rauda, võib olla viis liiri.

Vahel võib isegi antiikne kunstiteos olla väärt miljonit, samas kui materjal, millest see koosneb, maksab vähem kui viis kurušit.

¹ Mõtete ja fraaside alapealkirjad on raamatu teemades orienteerumise lihtsustamiseks lisanud tõlkija.

Kui kunstiteos viiakse antiigikauplusesse ja seostatakse vana kuulsa kunstnikuga, siis on seda kunstiteost tõepoolest võimalik müüa ka miljoni eest. Kui aga seesama teos viiakse vanaraua kokkuostu, ei saaks selle eest rohkem kui viis kurušit temas sisalduva raua eest.

Inimene on Kõikvõimsa Jumala kunstiteos – ta on vaikne ja nõtke Jumala ime, mille Jumal lõi, et ilmneksid kõik Tema ülimad nimed. Inimene on kui miniatuurne näide universumist. Kui temasse siseneb usu valgus, siis ilmneb tema kogu tähendusrikkus, mis on nähtav ka teistele. Ehk teisisõnu, inimeses on näha jumalikku kunstiteost, mis võib tähendada „Ma olen Kõikvõimsa Jumala looming ja kunstiteos ning minus ilmneb Tema halastus ja heldus.“ See omakorda tähendab, et meid Loojaga ühendav usk teeb nähtavaks kõik inimeses olemas olevad Jumalast juhitud teod. Inimese väärtus on vastav sellele jumalikule kunstile ja selle alusel peegeldab ta Teda, keda alati otsitakse. Vastavalt sellele saab tähtsusetust inimesest Jumala külaline paradiisis ja ta saavutab väärtuse, mis ületab teiste olendite oma.

Aga juhul, kui inimesse siseneb uskmatuse katkestus, katkestab see sideme Jumalaga ja kõik need jumalikud nimed ja omadused kaotavad oma tähenduse, sukelduvad pimedusse ning muutuvad ebaselgeks. Kui Jumal ära unustatakse, kaob vaimuliku osa tähendus, seda ei mõisteta enam, see nagu pööratakse ümber. Enamus neist tähendusrikastest kunstiteoste omadustest on peidetud ja ülejäänutele, mis veel silmaga nähtavad, omistatakse madalad seosed looduse ja juhusega ning need kaotavad igasuguse väärtuse. Kuigi nad on väärtuslikud briljandid, muutuvad nad tavaliseks klaasiks. Inimese väärtus ilmneb tema loomalikus füüsilises olemuses ja nagu varem mainitud, on füüsilise olendi eesmärk läbida ainult üürrike ajutine elu, olles kõiges abivajav ja võimetu nagu loom, viimaks lagunedes ja hävides. Kas näete, kuidas uskmatuse muudab inimloomuse briljantidest kiviks?

Teine mõte: Usk valgustab meid

Usk on justkui valgus, mis valgustab inimest ja teeb nähtavaks kõik temas

oleva. Nõnda valgustab ta ka universumi, tuues mineviku ja tuleviku pimedusest esile. Selgitan seda mõistatust läbi nägemuse, mille tähendus on osaliselt seotud järgmise värsiga: „**Jumal on nende kaitsja, kes usuvad. Ta toob nad pimedusest välja valgusesse ...**“ (Koraan 2:257)

Ma nägin nägemuses võimast silda, ehitatud kahe kõrge mäe vahele, mis seisid üksteise vastas. Silla all oli väga sügav org. Ma olin silla peal, maailma kattis väga tihe pimedus, ma vaatasin paremale poole ja nägin suurt surnuaeda, mis oli ülimalt sünge - vähemalt ma kujutasin ette, et ma seda nägin. Ma vaatasin vasakule ja nägin raevukaid torme, mis olid ümbritsetud hirmuäratavate mustade lainetega. Ma vaatasin silla alla ja kujutlesin, et näen sügavat kuristikku. Mul oli väike taskulamp, millega selle pimeduse vastu võidelda. Ma kasutasin seda, kuid olin võimeline selle valguse abil vaid natuke nägema. Kohutavad asjad ilmusid mu ette – suured jubedad lohed, lõvid ja koletised olid minu ümber ja silla peal mu ees ja ma lihtsalt hüüdsin: „See taskulamp teeb asja ainult hullemaks!“ ning suure vihaga viskasin ta maha ja tegin katki. Seejärel oli pimedus äkki kadunud, nagu oleksin ma lülitile vajutanud ja suur elektrilamp oleks põlema läinud ja tervet maailma valgustanud, näidates kõike nii, nagu see tegelikult oli. Ma nägin, et see sild oli hoopis tee, mis läks mööda tasast maapinda ja surnuaed, mis oli minust paremal, koosnes üleni ilusatest aedadest ja puhkepaikadest jumalateenistuseks, jutuajamiseks ja meenutamiseks ning neid paiku haldasid valgustatud mehed. Minust vasakul, kus olin torme ette kujutanud, olid vaid kõrged asemed, mõeldud puhkamiseks, pidutsemiseks ja nautimiseks. Nad asusid mägede taga, mis olid kaunistatud, mõnusad ja meeldivad. Ja need olendid, mida ma kujutasin õudsete koletiste ja lohedena, ma nägin, et nad olid tuttavad koduloomad nagu kaamelid, härjad, lambad ja kitsed. Ma kuulutasin: „Kõik kiitus olgu Jumalale usuvalguse eest!“ ja retsiteerisin värsi: „**Jumal on nende kaitsja, kes usuvad. Ta toob nad pimedusest välja valgusesse ...**“ Ja ma ärkasin oma nägemusest.

Need kaks mäetippu olid elu algus ja lõpp ehk siis see maailm ja vahepealne maailm. Sild oli elutee. Paremal pool oli minevik ja vasakul pool tulevik. Ja see väike taskulamp oli inimese ego, mis mõistab ainult seda, mida ta näeb

ja ei pööra jumalikule ilmutusele tähelepanu. Need kohutavad koletised olid maailma imelikud olendid ja olukorrad. Ehk siis see, kes tugineb oma egole, kes kukub pimedusse ja hoolimatusse ja keda tabab pimeduse eksitus, meenutab minu nägemuse esimest poolt. Taskulamp oli nagu puudulik ja eksitav teadmine, mille kaudu oli võimalik näha minevikku, mis oli nagu suur, sünge surnuaed, immutatud olematusest, ja tulevik oli tormine ning nukker tühermaa, mida valitses juhus, ning juhtumeid ja olendeid, mida omakorda valitses Üks Kõiketeadev Jumal, esitati kui koletisi. Taoline inimene on selle värsi näide: „... **Kuid uskmata te kaitsjad on puuslikud, kes juhivad nad valgusest pimedusse ...**” (Koraan 2:257)

Aga kui selline inimene leiab jumaliku juhise ja usk siseneb tema südamesse ja ta murrab oma ego ning võtab kuulda Jumala Raamatut, siis sarnaneb ta minu nägemuse teise poolega. Siis vallutab universumi suur jumalik valgus ja maailm kordab seda värssi: „**Jumal on taevaste ja maa Valgus ...**”(Koraan 24:35)

Siis ta näeb südame silmadega, et minevik ei ole suur surnuaed, vaid koht, kus asuvad puhastatud hinged, kes kummardasid Jumalat eelmistel sajanditel oma aja prohvetite juhtimisel, hõisates: „Jumal on Suurim!“ kui nende eluülesanded olid täidetud, ning lendasid kõrgendatud kohtadele minevikus. Ta vaatab vasakule ja näeb kaugustes läbi usu valguse puhke- ja rõõmupaiku paradiisaaedades, ja ta mõistab, et kõik maavärinad ja tormid on alistuvad teenrid ja tarkuse tööriistad, mis võivad pealtnäha olla väga ranged, aga tegelikkuses on väga hellad ja õrnad nagu kevadine vihm. Ta näeb, et isegi surm on vaid sissejuhatuse igavesse ellu ja haud on sissepääs igavesse õnne. Kui soovite, võite siit omaenda järeldused teha.

Kolmas mõte: Usalda Jumalat

Usk on valgus ja jõud. See, kelle südames on tõeline usk, suudab universumi väljakutse vastu võtta. Ta pääseb asjaolude survest, vastavalt sellele, kui tugev ta usk on. Öeldes „Ma usaldan Jumalat“, on tal võimalik muretult läbi eluras-

kuste purjetada. Ta usaldab kõik oma mured Kõikvõimsaima kätte, ning seilates kergelt läbi elu, jõuab ta vahepealsesse elupaika ja puhkab seal. Hiljem tõuseb ta paradiisi, et leida igavene õnn. Aga kui ta ei looda Jumala peale, siis ta mitte ainult ei kuku, vaid langeb kõige madalamasse paika. Usk vajab tunnistamist, et Jumal on Ainus ja see nõuab allumist Jumalale, mis tähendab Temast sõltumist, ja see omakorda viib õnneni nii selles kui ka järgmises elus.

Tuleb õigesti mõista, et Jumalast sõltumine ei tähenda mitte põhjuse tunnistamist ja selle ümberlükkamist, vaid et põhjus on Jumala käe vari, millega tuleb igal juhul arvestada. Põhjuse leidmine on aktiivne palvetamine ja põhjused on ainult Jumalalt ning nende eest tuleb olla tänulik.

See, kes usaldab Jumalat ja see, kes ei usalda Jumalat, on nagu need kaks meest järgmises loos. Ühel päeval ladusid kaks meest endale selga ja pähe rasked koormad, ostsid piletid ja läksid suurele laevale. Kohe kui nad pardale said, pani üks neist oma koorma laevatekile ja istus sellele, asudes seda valvama.

Teine aga oli rumal ja uhke ning keeldus oma koormat maha panemast. Kui talle soovitati koorem maha panna ja end mugavalt tunda, vastas ta: „Ei, ma ei pane seda maha, sest see võib ära kaduda. Ma olen tugev ja ma valvan oma vara, kandes seda oma seljas ja pea peal.“ Talle öeldi taas: „See on kuninglik laev, mis meid veab, see on usaldusväärne ja tugev. See kaitseb su kandamit paremini. Sa võid koos oma kandamiga merre kukkuda. Sa hakkad väsima, sest see raskus käib sulle üle jõu ja su selg ning arulage pea ei jõua enam seda kanda. Kui kapten sind näeb, võib ta arvata, et sa oled hull ja viskab sind laevalt maha, või arvab, et sa oled tänamatu ning paneb sind vangi. Lisaks sellele teed sa end teiste ees lolliks. See on selgesti näha, et su ülbus muudab sind nõrgaks, su uhkus teeb sind võimetuks ja su teesklemine alandab sind, muutes sind silmakirjateenriks. Sa oled inimeste silmis naeruväärne. Kõik naeravad sinu üle!“

Selle peale tuli mehel mõistus pähe ning ta pani koorma maha, istus sellele ja ütles teistele: „Oh, Jumal olgu teiega rahul, ma olen pääsenud raskustest, vangist ja enda naeruvääristamisest.“

Oo, inimene, kes sa ei usalda Jumalat – et sul tuleks aru pähe nagu sellel mehel! Usalda Teda, et saaksid säästetud kogu maailma ees palumisest, iga asja ees värisemisest, enda naeruvääristamisest, õnnetustest ning kurbusest selles elus ja järgmises; vabastada ennast selle maailma survete vangist!

Neljas mõte: Inimeseks saab läbi usu

Usk teeb inimesest inimese, isegi kuninga. Inimese põhiline ülesanne siin ilmas on uskumine ja palve. Uskmatus teeb inimesest võimetu looma. Tuhandete tõestuste hulgast on sellele heaks näiteks, kuidas erinevad inimese ja looma sünd siia ilma. See erinevus näitab, et inimkond saab inimkonnaks läbi usu. Kui loom tuleb siia ilma, oleks ta nagu teises ilmas juba lõplikult valminud ning siia saabudes on ta juba kahe tunni, kahe päeva või kahe kuuga võimeline leidma õige suhte maailmaga.

Näiteks varblane ja mesilane saavutavad 20 päevaga sama võime ellujäämiseks ja täpsuse oma tegudes, mille inimene saavutab alles 20 aastaga. Sellepärast ei ole loomade ülesanne ennast läbi õppimise täiendada ega abitudena abi otsida või seda anda, vaid vastavalt oma võimetele tegutseda ja töötada. Nende töö on aktiivne Jumala kummardamine.

Aga inimene peab kõike õppima, kui ta siia ilma sünnib: ta on ignorantne ja ei suuda õppida elu seatud tingimusi isegi 20 aastaga. Ta õpib elu lõpuni. Lisaks sellele sünnib ta väga abitudena ja tõuseb jalgadele alles aasta või kahega. Alles 15 aastaga suudab ta otsustada, mis on talle kasulik ja mis mitte. Vaid tänu inimkonna suurtele kogemustele saab ta endale ligi tõmmata seda, mis on kasulik, ja eemale tõugata seda, mis on kahjulik.

See tähendab, et inimese kaasasündinud ülesanne on end täiendada läbi õppimise ja tunnistada Jumalat Teda kummardades. Seega, tuleb leida vastused küsimustele: Kes korraldab minu elu nii targalt ja armuliselt? Kelle heldus on mind nii õrnalt kasvatanud? Kelle lahkus on mul lasknud küpseda? See on selleks, et paluda läbi abituse keele Andjalt abi. See on selleks, et tõusta Jumala kummardamise kõrgustesse vaesuse ja abituse tiibadel.

See tähendab, et inimene on tulnud siia maailma, et saada läbi teadmiste otsingute ja palvetamise täiendatud kõiges, mis puudutab tema olemust ja võimeid. Kõikide teaduste põhivalgus ja -allikas on Jumala teadus ning selle olemus ja alus on usk Jumalasse.

Inimene on lisaks veel alati sõltuv paljudest katsumustest ja teda mõjutavad mitmed vaenlased. Vaatamata sellele, et ta on nõrk, et tal on palju vajadusi ja soove ning vaatamata tema suurele vaesusele, on peale usu tema põhiliseks kohustuseks palve.

Palve on Jumala teenimise alus. Kui laps tahab, et mingi tema soov täidetakse, siis on tal kaks võimalust: ta kas nutab või palub seda asja – ta anub, kasutades oma keelt, väljendades end kas füüsiliselt või verbaalselt ja ta saavutab, mida ta soovis. Samamoodi on inimesega – ta peab kas nuttes Heldeimale tunnistama oma jõuetust ja võimetust või anuma ja paluma oma vaesuse pärast, et ta soov saaks täidetud, ja siis tänab ta Jumalat selle eest. Või ta ütleb ülbelt, nagu rumal laps, et ta on võimeline seda kõike ilma abita ise saavutama, toetudes ainult omaenda tarkusele ja osavusele. Sellega näitab ta oma tänamatust, mis on vastupidine tema olemusele ning ta on väärt karmi karistust.

Viies mõte: Jumal vastab alati

Usk nõuab palvet, kuna see on vahendajaks uskliku ja Jumala vahel.

Jumal ütleb Koraanis: „... **Minu Isand ei hooliks teist, kui te Teda ei paluks** ...“ (Koraan 25:77)

Jumal ütleb ka: „**Ja teie Isand ütleb: „Paluge Minult ja Ma vastan teile.“**“
(Koraan 40:60)

Ja kui te ütlete, et me oleme Jumalat palju palunud, aga Ta ei vasta meie palvetele, kuigi värss on üldine ja ei ole kellelegi erandina mõeldud, siis teadke, et vastata on üks asi ja heaks kiita on teine asi. Igale palvele vastatakse, aga kuidas sellele vastatakse, seda otsustab Jumal. Näiteks, kui haige laps paluks arstilt, et arst annaks talle ühe kindla rohu, siis arst võib-olla annab talle selle rohu või annab hoopis teise rohu, mis oleks talle kasulikum või siis ei anna talle midagi, sest teab, et need rohud on talle kahjulikud.

Kuna Jumal näeb kõike, siis Ta ka vastab oma sulaste palvetele. Tema olemasolu ja vastus asendab võõra üksindustunde hea tuttava tundega. Aga Ta ei tee seda nii, nagu inimene seda soovib, vaid nii, nagu jumalik tarkus seda õigemaks peab. Ta annab meile, mida me otsime või midagi paremat või ei anna meile mitte midagi, kui see meile kahjulik on. Lisaks sellele on palvetamine üks Jumala teenimise viisidest, mille tulemus muutub käegakatsutavaks alles teispoolsuses.

Palvetega, mis kuuluvad siinpoolsusesse, tahetakse täide viia siinpoolsusega seotud soove. Näiteks palvetatakse, et Jumal saadaks vihma, kui on põud. Kuid selle palve mõte ei ole vaid vihma saabumine. Kui see oleks ainus põhjus, siis ei väärleks see täitmist, sest see ei oleks pühendatud Jumala teenimisele. Nagu päikeseloojang on aeg õhtupalveks, on ka päikese- ja kuuvarjutus aeg kaheks väga kindlaks palveks – *kusufi* palve ja *khusufi* palve. Kui öö ja päeva valgus saavad varjatud, siis tõestab see Jumala võimu ja seepärast kutsub Jumal sellistel erilistel hetkedel palvetama. Need palved ei ole selleks, et Jumal taastaks päikese ja kuu, seda enam, et teadlaste poolt on juba tõestatud, et see igal juhul juhtub. Samamoodi on palve vihma saamiseks oodatud põua ajal, ja ka plaanide nurjumise ajal, siis kui inimene mõistab oma jõuetust ja otsib läbi palve abi ja lahendust Kõikvõimsaimalt, on teatud palved, mida tuleks sooritada. Isegi juhul, kui need õnnetused ei saa palve järgselt lahendust, ei või ometi öelda,

et palvetele ei ole vastatud. Pigem peaksime mõtlema, et Jumal annab meile võimaluse oma palveid jätkata ja meie palve Tema poole tõestab meie ustavust Talle, millega me omakorda kindlustame oma tulevast elu teispoolsuses.

Kui Jumal vastab palvetele, andes hädadele ja muredele lahenduse, valgusega valguse peal, on palvetamise aeg lõppenud ja Jumala palumise mõte on muutunud Jumala teenimiseks, mille läbi tunnistab inimene end Jumala teenijaks, sulaseks, orjaks.

Jumala teenimine peab toimuma siiralt Jumala nimel. Inimene peab Jumala poole pöörduma palvega, et näidata oma võimetust, mitte sekkudes jumalikesse tegudesse ega protesteerides Jumala otsuste vastu. Tuleb loota Tema tarkusele ja mitte kunagi meelt heita Tema halastuse suhtes.

Koraan selgitab, et kõik olendid kummardavad Jumalat neile omasel kombel. Võib öelda, et kõik, mis jõuab Jumalani, on Tema poole palvetamine. See kummardamine toimub mitmel viisil ja need kõik on Jumalale vastuvõetavad. Neljas palve liik on kõige paremini tuntud ja see on inimeste palve, millel on ka kaks liiki: aktiivne palve ja sõnaline palvus südames. Põldu künda tähendab sama mis koputada jumaliku helduse varakambri uksele. Kuna selline aktiivne palvus on alati suunatud Heldeima nimele, siis on see suures enamuses aktsepteeritud. Teine viis on palvetada keele kaudu ehk südamest tulevate sõnadega, kuna käsi ei ulatu soovitud võtma. Kõige olulisem eesmärk ja magusam vili selles on see, et kes sooritab oma palve, on teadlik, et on keegi, kes kuuleb tema südamesoovi, kelle käsi ulatab kõigeni, kes saab ellu viia kõik tema soovid, kes haletseb tema võimetust ja vaesust ja kes alati tema palvele vastab.

Oo võimetu, abivajav inimene, ära jäta hooletusse sellist vahendit nagu palve, mis on võti halastuse varakambri uksele ja ammendamatu jõule! Hoiu sellest kinni ja tõuse kõrgeimatusse võimalikesse inimlikesse kõrgustesse!

„Sind me kummardame ja Sind kutsume appi.“ (Koraan 1:5-6)

Teine peatükk:

Viis mõtet inimese õnnest ja õnnetusest

Inimene on loodud parimal võimalikul kujul ja talle on antud kõige ulatuslikumad võimed. Ta on pandud proovile, mille tõttu võib ta langeda madalamast madalamale või tõusta kõrgemast kõrgemale – maa pealt jumaliku troonini, imeväikesest aatomist kuni ülisuure päikeseni. Ta on siia maailma saadetud jumaliku võime tõestusena kui Jumala kunstiteos, kelle ees on avatud kaks teed, mis viivad lõpmatusse tõusu või langusesse. Püüame veidi selgitada müsteeriumi, mille taga peituvad inimese hämmastav areng ja langus, ja teeme seda mõtiskledes viie küsimuse üle.

Esimene mõte: Jumal on Helde

Enamik maailma olenditest on inimesele vajalikud ja ta on nendega seotud. Tema vajadused levivad maailmas igale poole ja tema soovid ulatuvad igavikku. Nii nagu ta soovib lille, soovib ta ka kevadet. Nii nagu ta soovib aeda, soovib ta ka igavest paradiisi. Nii nagu ta igatseb näha sõpra, igatseb ta näha ka Kauneimat ja Auväärseimat. Nagu ta soovib külastada kedagi talle armast, oleks tal vaja, et selle inimese uks oleks talle avatud, ehk siis kui tema sõbrad pole enam siinses elus, peaks ta nendega kunagi taas kohtumiseks otsima varjupaika Võimsaima juures, kuna Tema on see, Kes sulgeb maise elu ukse ja avab teisepoolsuse oma, asendades selle elu järmisega.

Inimesele on sellises olukorras kõige mõistlikum kummardada Teda, kelle

käes on ülim võim, Kes näeb kõike ja on igalpool olemas, Kes on väljaspool ruumi, Kes on kaugel võimetusest, Kes ei eksi ja Kellel pole vigu; Võimsaim, Kellele kuulub kiitus; Heldeim, Kellele kuulub kõik ilu; Kõige Targem, Kellele kuulub täiuslikkus. Oo inimene, kui sa oled tema sulane, saavutad sa kohti, mis on auväärsem kui kõik muu loodu, aga kui sa hoiad end jumalakartlikkuses tagasi, saab sinust alandatud ori nõrkadele olenditele. Kui sa loodad oma ego ja jõu peale, hüljates Jumalale toetumise ja Jumala palumise, kui sa hakkad uhkustama ja end kiitma, kukud sa madalamale kui sipelgas või mesilane, mis puudutab headust ja loomust; sinust saab nõrgem kui kärbes või ämblik. Mis puudutab kurjust ja hävingut, siis muutud sa raskemaks kui mägi ja hukatuslikumaks kui katkuhaigus.

Jah, inimene, sul on kaks võimalust: üks on loomine, head teod ja positiivsus; teine on seotud hävitamise, olematuse, kurjuse, negatiivsuse ja hoolimatusega.

Esimesel juhul oled sa nõrgal ja madala kohal, teisel aga kõrgemal kui maa, mäed ja taevad. Seletuseks on see, et kui teed head, ei suuda sa teha rohkem kui see, mis su enda võim lubab ja mitte kaugemale kui sinu enda käed ulatavad, aga kui sa teed halba ja kurja, siis selle kurjus ja häving levib.

Näiteks, uskmatuse on kurjus, häving ja kindluse puudus. Üksainus kuri tegu on terve universumi solvamine, mis vähendab jumalike nimede tähtsust ja solvab kogu inimkonda.

Kurjale kutsuv hing võib lõputult kurja teha, aga head saab ta teha väga väikese mõjuga. Jah, maja võib hävitada ühe päevaga, aga seda üles ehitada ei oleks võimalik isegi saja päevaga. Aga kui hing loobub egoismist ja otsib headust ja olemust läbi Jumala abi, loobub hävitamisest ja kurjusest, siis otsides andestust saab temast tõeline Jumala sulane või ori ja järgneva värsi tähenduse elav näide: „... **Nende halvad teod muudab Jumal headeks ...**“ (Koraan 25:70) Tema lõpmatu kurjus muutub sel moel lõputuks headuseks ja ta tõuseb kõrgemast kõrgemale.

Oo mõtlematu inimene, vaata Jumala heldust ja lahkust! Kuigi oleks õiglane kirja panna iga halb tegu tuhandekordselt (sest seda on lihtne sooritada ja selle mõju on suur) ja üks hea tegu ühekordselt või üldsegi mitte (sest see on teelikult asjade normaalne seis ja hea teo mõjuulatus on palju väiksem), paneb Jumal hoopis iga halva teo kirja ühekordselt ja iga hea teo kümne-, saja-, seitsmesaja- või isegi seitsme tuhande kordselt. Sellest võib järeldada, et kui keegi satub põrgusse, on see rohkem kui õiglane ja kui keegi satub paradiisi, on see Jumala lahkus ja heldus.

Teine mõte: Inimese kaks poolt

Inimesel on kaks poolt: üks, mis on seotud tema egoga, vaatab ja hoolib maisest elust; teine hoolib Jumala teenimisest ja kummardamisest ning vaatab igavese elu poole.

Esimene pool on vilets ja esindab järgmisi omadusi: tahet, mis on nõrk nagu juuksekarv; võimu, mis on nagunii liiga väike, et midagi tõeliselt olulist saavutada; elu, mis on kiirelt kustuv leek, ja füüsis, mis koosneb kiirelt lagunevast väikesest kehast. Kõik see teeb temast nõrga isiku, kes on vaid üks loendamatute olendite hulgast üle terve universumi. Teine pool, millega tema võimetus pöördub Jumala poole kumardades, on väga oluline.

Inimene on nagu seemneke, mis on jumalikul viisil tehtud võimeliseks, et maa all töötada selle nimel, et end maa alt laiale õhulisele maapinnale välja ajada, paludes oma Loojalt oma olemuse keelega, et temast saaks puu, et saavutada täiuslikust, mida ta väärrib. Kui aga ta satub halba keskkonda, tõmbab ta endasse halbu aineid, ja siis see seemneke mädaneb, laguneb, hävib selles ilmas ja temast pole mingit kasu. Kui aga seemneke teeb nii nagu jutustab jumalik värss „**Tõesti, Jumal on teravilja- ja datliseemnete Idandaja ...**“ (Koraan 6:95) ja kasutab kõike, mis talle antud on, õigesti, ilmub ta kitsast

maailmusest maailmast valguse kätte, laia maailma, kasvades suureks viljakaks puuks.

Samamoodi on ka inimesele kõik temale vajalik info sisse programmeeritud. Kui ta kasutab seda oma kitsas maailmas oma tahtmiste ja lõbu saavutamiseks maapealse elu mulla all, siis ta mädaneb ja hävineb elu raskuste all nagu väike seemneke ebasoodsas mullas ja lahkub siinsest ilmast kaotajana. Kui ta aga kasvatab oma võimete seemnekest islami viljakas vees, usu valguses, Jumala kumardamise mullas, täites Koraani käsud ja pühendades oma võimed nende tõeliste eesmärkide saavutamiseks, siis läheb ta idanema, kasvatab oksid ja loob punge. Temast saab väga vajalik seemneke, mis võib töö tulemusena kasvatada mahlaseid ja magusaid vilju.

Tõesti võib öelda, et tõeline edu seisneb selles, kui südame, hinge ja mõistuse näod on üheskoos pööratud igavese elu poole ja kõik inimese osad töötavad ühiselt Jumala kumardamise teel, just neile määratud viisil.

Edu ei ole see, mida paljud arvavad selle olevat; ehk siis naudingud, mis peavad tulema siinses elus, nõnda et siinse elu iga minut peab lausa naudinguga täidetud olema. See poleks mitte edu vaid taandareng, mida selgitab ka võrdlus, mis selgus mulle ühes nägemuses: Ma sisenesin ühte suurde linna, ja nägin et see oli täis suuri losse. Mõnede losside ees käisid etendused, mis lõbustasid inimesi nagu teatris. Ma vaatasin hoolega ning nägin, et ühest sellisest lossist tuli välja omanik. Ta mängis koeraga ja lõi etenduses kaasa. Naised suhtlesid halva käitumisega noorte kambaga. Neiud organiseerisid laste mängu. Uksehoidja juhatas, kuhu minna. Ma avastasin, et lossi oli täiesti tühi. Majapidamistööd oli jäänud tegemata, sest kõik olid tegevuses lossi ukse juures.

Ma liikusin edasi kuni jõudsin teise lossi juurde, mille ukse ees lamas truu koer ja seisis tõsise ilme ja tavalise välimusega uksehoidja. Mind huvitas, miks see loss oli just selline ja eelmine oli olnud nii erinev. Astusin sisse ja avastasin, et sees oli väga tore ja lõbus. Kõik tegelesid oma kohustustega ja tööga. Esi-

mestest ruumides tegelesid mehed administratiivtööga, et kõik toimiks lossis nagu peab; teistes ruumides esimeste peal olid neiud, kes õpetasid lapsi; nende kohal omakorda naised, kes tegelesid ilusa käsitöö ja kunstiga; viimasel korrusel oli lossi omanik, kellel olid samuti omad kohustused – ta suhtles kuningaga ja nad vahetasid omavahel uudiseid, hoolitsedes selle eest, et inimesed elaksid rahus.

Keegi ei peatanud mind, kuna nad mind ei näinud ja ma võisin edasi jalutada. Siis ma tulin välja ja vaatasin et igal pool linnas oli neid kahte sorti losse. Ma uurisin selle kohta ja mulle öeldi: „Tühjad lossid, kus toimusid lõbustused ukse ees, olid uskmata omad ja nende omad, kes on oma tee kaotanud; teised olid aga tuntud ja austatud usklike omad.” Siis ma saabusin ühe lossi ette, mille peale oli kirjutatud minu nimi – Said. Olin uudishimulik, uurisin lähemalt ja nägin ennast seal. Seepeale ärkasin ma hõisates üles.

Ja nüüd ma siis selgitan teile selle nägemuse tähenduse ja andku Jumal, et sellest tuleks head. Linn oli inimeste sotsiaalse elu ja inimkonna tsivilizatsiooni sümbol. Iga loss oli inimene. Inimesed lossi sees olid inimese erinevad osad nagu silmad, kõrvad, süda, hing, mõistus. Inimese hinge kapriisid, viha ja võimujanu on nagu koer ja uksehoidja. Igal inimese osal on erinevad kohustused, kuidas Jumalat kummardada. Kui need erinevad osad unustavad oma kohustused ja ei tegele nende täitmisega, siis see on tõesti allakäik ja mitte edu. Ülejäänut võite juba ise tõlgendada.

Kolmas mõte: Inimene pole loom

Oma tegudes, toimingutes ja vaevas on inimene nõrk ja jõuetu olend. Ses mõttes on tema mõjuvõim ja omand nii ahtad, et need ei ulatu tema käte haardest kaugemale. Isegi koduloomad, kelle üle valitsemine on inimese kätte antud, on saanud osa inimese nõrkusest, võimetusest ja laiskusest, nii et võrreldes nende metsikute sugulastega ilmneb suur erinevus (nagu näiteks kodukitse või -veise ja metskitse või -veise vahel). Kuid allaheitlikkuse, nõustumise, alandliku ja härda palvetamise poolest on inimene selles reisija peatuspaigas,

milleks on siinne maailm, ausse tõstetud. Inimene on selle Ainsa külaline, Kes on nii Helde, et talle on avatud halastuse varakambrid ning talle on alutatud suur hulk ainulaadseid olendeid ja teenijaid. Selle külalise kosutuseks, meelelahutuseks ja kasuks on tehtud üks kera – nii suur, et pool selle läbimõõdust on just nii pikk ja lai, kui fantaasia suudab seda ette kujutada.

Seega, kui inimene toetub oma egole, siis muudab ta maise elu oma eesmärgiks, proovides elatist teenides maitsta ajutisi naudinguid ning lahkub sellest maailmast. Talle antud keha, aistingud ja meeled tunnistavad ülestõusmispäeval tema vastu ja algatavad tema vastu kohtumõistmise. Kui aga inimene teab, et ta on külaline ja kasutab elu, mis on talle kapitaliks antud Tema – sellesama, kelle külaliseks ta on – heldusest lubatud raamides, saab ta tasuks igavese elu, puhkuse ja rahulolu. Pärast võib ta veel tõusta kõrgeimast kõrgeimate kõrvale. Inimesele antud keha ja aistingud saavutavad koos temaga rahulolu ning tunnistavad teispooluses tema kasuks. Päril kindlasti ei ole imelised meeled antud inimesele selle tähtsusetu maise elu tarvis, vaid omavad suurt tähtsust igavese elu jaoks. Sest kui me võrdleme inimest loomadega, siis näeme, et inimene on rikkalikult ja sajakordselt enam kui loomad varustatud nii meelte kui ka aistingutega. Elades looma kombel, maise elu naudingutes, langeb ta aga sada korda madalamale, sest igas saadud naudingus on jälg tuhandest piinast. Minevikuvaevad ja tulevikuhirmud ning iga naudingu möödumisest jääv kahjutunne rikub loodetud mõju, jättes naudingule jälje. Loomad ei ole sellised. Nemad naudivad süümepiinu tundmata. Nende rahulolus puudub kahetsus. Neid ei pane kannatama mineviku kurbus ega masenda neid ka hirm tuleviku ees. Nad elavad rahulikult ja tunnevad tänu oma Looja vastu.

See tähendab, et kui inimene, kes on loodud kõige suurepärasema mustri järgi, piirab oma mõtted vaid maise eluga, langeb ta sada kord madalamale loomadest, kuigi ta on loomadest kõrgem olend. Selgitan järgmise loo abil.

Mees andis ühele oma teenijale kümme kuldraha ja käskis tal osta teatud kindlast kangast valmistatud rõivad. Teisele teenijale andis ta tuhat kuldraha ja saatis ta turule, pannes talle taskusse sedeli, kus olid kirjas konkreetsed

asjad, mida osta. Esimene teenija ostis kümne kuldraha eest parimast kangast valmistatud suurepärased rõivad. Teine teenija aga ei kasutanud oma mõistust, vaid järgides esimest teenijat ja lugemata taskusse pandud nimekirja, andis ta poepidajale tuhat kuldraha ja küsis selle vastu ülikonda. Petisest kaupmees andis talle kõige kehvema kvaliteediga materjalist valmistatud ülikonna. Nii sai armetu teenija peremehelt rängalt noomida ja hirmsa karistuse.

Isegi kõige rumalam inimene saab aru, et teisele teenijale antud tuhat kuldraha ei olnud mõeldud rõivaste ostmiseks, vaid mingi tähtsa tehingu jaoks. Samuti on inimese meel ja peen aisting sada korda ulatuslikumad kui loomadel. Mõelge näiteks inimsilma nägemis- ja tajumisvõime peale, mis suudab eristada ilu kõiki varjundeid, või inimese maitsemeelele, mis suudab eristada erinevate toitude maitset, või mõistusele, mis suudab tungida reaalsuse peenimatesse nüanssidesse, või südamele, mis ihaleb kõikvõimalikku täiuslikkust. Ja siis mõelge loomade äärmiselt algelistele tajudele, mis on arenenud vaid teatud kindlate asjade tajumiseks. Erinevus on vaid selles, et loomadel on mõnede funktsioonide jaoks vajalikud ja liigile omased meeled rohkem arenenud, aga see areng on kindla suunaga.

Põhjus, miks inimene on meeltega rikkalikult varustatud, on järgmine: mõistuse ja mõtlemise tõttu on inimese meeled ja tunded arenenud ja avardu- nud. Hulk emotsioone on tekkinud inimese vajaduste mitmekesisuse tõttu. Ja nii on inimese meeled arenenud erakordselt mitmekülseteks. Inimese olemuse laiaulatuslikkuse tõttu on kujunenud ihad, mis on suunatud erinevate eesmärkide saavutamiseks. Ja kuna inimesel on oma olemuse tõttu hulk kohustusi, on tema meeled ja aistingud ulatuslikult arenenud. Kuna inimesele on antud loomus, mis suudab ülistada erinevat sorti asju, on talle antud ka võime võtta omaks mistahes täiuslikkuse algeid.

Järelikult pole kõik need rikkalikud annid ja külluslik kapital kindlasti ajutise maise elu tarvis antud. Inimese põhikohustus on hoopis täita ülesandeid, millega on silmas peetud loendamatuid püüdlusi: kuulutada oma jõuetust, armetust ja puudusi Jumalat kummardades; pühitseda elu, ülistades seda kõi-

kehaarava pilguga ja olla kõige tunnistajaks; näha Armulisima abi oma palvetele ja olla selle eest tänulik; näha Jumala väe imet olendites, vaadeldes neid kui objekte, millest võib ammutada õppetunde.

Vaene inimene, kes ülistab seda maailma, armastab maist elu ega hooli „ülilma loomingu“ tähendusest! Vanal Saidil oli nägemus maailma tegelikkusest. See muutis ta Uueks Saidiks. Kuula sinagi seda võrdlust.

Ma nägin, et olin rändur ja olin pikal teekonnal, see tähendab, et mind oli saadetud teele. See, kes oli mu isand, andis mulle vähehaaval raha kuuekümnest kuldrahast, mis ta mulle oli määranud. Kulutasin saadud raha, ning jõudsin paika, kus pakuti kõikvõimalikke lõbustusi. Ühel ööl kulutasin kümme kuldraha hasartmängule, meelelahutusele ja kuulsuse nautimisele. Hommikuks oli kogu mu raha otsas. Pealegi polnud ma teinud kaupa ega ostnud mitte midagi koha tarvis, kuhu olin teel. Rahast oli mulle järele jäänud vaid patt ja piin, meelelahutusest haavad ja kurbus. Olles sellises nukras seisus, ilmus äkitselt minu ette mees. Ta ütles mulle: „Oled raisanud kogu oma kapitali ja väärid karistust. Lähed oma sihtpunkti pankrotistunult ja tühjade kätega. Kui sul aga on vähegi oidu, siis kahetsuse uks on avatud. Kui saad kätte viisteist kuldraha, mis sulle veel jäänud, jäta pool sellest tagavaraks. See tähendab, et hangi vajalikud asjad sihtkohas.“ Vaatasin teda ja mu hing ei suutnud sellega nõustuda. „Siis kolmandik,“ ütles ta. Mu hing oli ikka vastu. „Veerand,“ ütles ta siis. Mu hing ei tahtnud loobuda harjumustest, millest oli sõltuvusse sattunud. Nii pööras mees mulle vihaselt selja ja lahkus.

Äkki pilt muutus. Olin rongis, mis sõitis tunnelis tohutu kiirusega, otsekui vertikaalselt allapoole. Tundsin hirmu, aga mida ma teha sain – pääsu polnud kusagile. Kummalisel kombel ilmusid kummalegi poole rongi kõrvale kaunid lilled ja ahvatlevad puuviljad. Ja mina, rumal ja kogenematu, vaatasin lilli ja vilju ning sirutasin käe, proovides neid noppida. Kõik oli kaetud okastega ja mu käed hakkasid neid puudutades veritsema. Rongi liikudes rebisin käed neist möödudes lõhki. Need läksid mulle kalliks maksma. Äkki ütles vagu-nisaatja: „Anna mulle viis kurušit ja saad nii palju lilli ja puuvilju kui soovid.

Käsi lõhkudes oled saanud kahju saja, mitte viie kuruši ulatuses. Selle eest on ka karistus ette nähtud. Sa ei tohi neid ilma loata noppida.“

Ahastades torkasin pea aknast välja ja vaatasin sõidusuunas, et näha, millal tunnel lõpeb. Nägin, et tunnelisuu juures oli hulganisti auke. Neisse loobiti pikast rongist inimesi. Nägin enda ees auku. Selle kummalgi küljel oli hauakivi. Vaatasin hämmeldunult. Ühele kivile oli kirjutatud „SAID“. Segaduses ja hirmunult karjatasin: „Oh häda!“ Äkitselt kuulsin võõrastemaja ukse juures mulle nõu andnud mehe häält. Ta küsis: „Kas oled mõistusele tulnud?“ Vastasin: „Jah, kuid nüüd on liiga hilja.“ Ta lausus: „Kahetse ja usalda Jumalat.“ Vastasin, et teen seda. Seejärel ärkasin ja nägin end Uue Saidina. Vana Said oli kadunud.

Selline oli siis nägemus. Andku Jumal, et sellest võrsuks midagi head! Selgitan sellest mõne asja ja ülejäänud saate enda jaoks ise lahti mõtestada.

Reis oli rännak, mille käigus läbiti vaimude maailm, liiguti läbi emaüsa, nooruse, vanaduse, haa, vahepealse kuningriigi, ülestõusmise, Sirati silla igaviku poole. Kuuskümmend kuldtükki olid kuuskümmend eluaastat. Arvan, et nägin seda nägemust 45-aastasena. Mul polnud sellele mingit tagatist, aga Kõiketeadva Koraani siiras jünger soovitas mul kulutada poole mulle alles jäänud viieteistkümnest tulevikule. Võõrastemaja oli Istanbul. Rong oli aeg, iga vagun aasta. Tunnel tähistas maist elu. Okkalised lilled ja puuviljad olid keelatud naudingud ja lõbustused, mida nautides tunned piina mõttest, et need on mööduvad ja mille lõppemine rebib südame puruks, pannes selle verd tilkuma. Samuti toovad need kaasa karistuse. Vagunisatja ütles, et annaksin talle viis kurušit ja ta annab mulle nii palju naudinguid, kui soovin. Selle tähendus on järgmine: naudingud ja lõbu, mida inimene saab käske ja seadusi järgides, on talle piisavad. Pole tarvidust teha midagi ebaseaduslikku. Kõik ülejäänud võite juba ise lahti seletada.

Neljas mõte: Inimese nõrkus on ta jõud

Kõiksuses meenutab inimene õrna ja hellitatud last. Tema nõrkuses peitub suur jõud ja tema jõuetuses suur vägi. Sest just tema nõrkuse jõu ja jõuetuse väe tõttu on teised olendid talle allutatud. Kui inimene mõistab oma nõrkust ning on alandlik oma palvetes, oma olemises ja käitumises, kui ta tunnistab oma jõuetust ja otsib abi, olles seda väljendades näidanud tänu, saavutab ta oma eesmärgid, ning ihad alluvad talle viisil, mis ületab kaugelt selle, mida ta omal jõul suudaks saavutada. Kuid mõnikord omistab inimene iseenda suutlikkusele selle saavutamise, mille ta on saanud alandlike palvete kaudu, tema käsutusse antud keele abil. Näiteks paneb tibu nõrkuses peituv tugevus kanaema lõvi ründama. Vastsündinud lõvikutsikas allutab endale metsiku ja näljase emalõvi, nii et ema jääb näljaseks ja kutsikas on söönud. Nähke seda tugevust, mis peitub nõrkuses, ja jumaliku halastuse ilmingut, mis on väärt märkamist.

Nii nagu laps nuttes või paludes või õnnetu välja nähes allutab endale tugevad, saavutab ta edukalt soovitu, millest tuhandikkugi ta ei saavutaks, kui tal oleks endal tuhandekordne jõud. See tähendab, et kuna nõrkus ja jõuetus tekitavad tema suhtes kaastunnet ja soovi kaitsta, suudab laps väikse sõrmeliigutusega kangelasi allutada. Kui aga laps peaks rumala upsakusega eitama kaastunnet ja kaitset, öeldes: „Ma allutan nad oma jõu abil,“ saaks ta kõrvakiilu. Samuti, kui inimene ütleks nagu on kirjas Koraanis: „**Mulle anti see vaid minu tarkuse tõttu,**“ (Koraan 28:78), mis tähendab, et ma saavutasin selle enda teadmiste ja jõuga, mis omakorda näitab tänamatust ning eitab Looja armu ega pea millekski Tema tarkust, väärrib ta loomulikult karistavat hoop. See tähendab, et inimese domineerimine ja edusammud ning tsivilisatsiooni saavutused on toimunud mitte sellepärast, et inimene edu ligi tõmbab või selle alistab või selle võitlusega saavutab, vaid tema nõrkuse tõttu. Teda on aidatud tema mannetuse tõttu. Edu on inimesele lastud osaks saada tema puuduste pärast. Teda on inspireeritud ta ignorantsuse tõttu. Edu on antud talle tema vajaduste tõttu. Ja inimese domineerimise põhjus ei ole tugevus ja teadmiste jõud, vaid

Andja kaastunne ja armulikkus ning jumalik halastus ja tarkus – need on allutanud inimesele kõik muu. See, mis riietab inimese – keda suudavad võita kahjurid nagu silmitud skorpionid ja jalutud maod – siidi, mida toodab tilluke ussike, ning mis toidab teda meega, mida toodab mürgine putukas, ei ole inimese enda jõud, vaid Andja vägi ja Armulisima and.

Oo, inimene, kuna tegelikult on asjalood sellised, siis loobu egoismist ja upsakusest! Kuuluta oma mannetust ja nõrkust jumaliku kohtu ees, paludes abi, ning kuuluta oma vaesust ja häda alandlikus ja härdas palves. Näita, et oled Tema ori. Ütle: „**Meile piisab Jumalast ja Ta on parim asjade korraldaja.**“ (Koraan 3:173) ja saa ülendatud.

Aga ära ütle: „Ma pole keegi. Mis tähtsust on minul, et Tema, Kes absoluutselt kõike teab, peaks olema maailma sihilikult minule allutanud ja minult kõige eest tänu nõuaks?“

Oma hinge ja keha mõttes oled sa tõesti justkui mitte keegi, kuid kohustuse ja positsiooni poolest oled sa selle majesteetliku universumi tähelepanelik vaatleja, kõneosavate ja väljendusrikaste, tarkusega täidetud olendite eestkõneleja, universumi raamatu tähelepanelik lugeja, ülistamise üle imetlusega täidetud olendite järelevaataja ning nende olendite eestöoline, kes austusest tulvil kummardavad oma Jumalat.

Tõepoolest, füüsilise olemasolu ja animaalse hinge mõttes oled sa kurt aineosake, põlastusväärne aatom, hädine olevus, nõrk loom, kes, olles olendite hulga aukartustäratava massi lainetesse heidetud, on suremas. Olles aga täiuslikuks saanud läbi usu valguse, mis hõlmab endas jumaliku armastuse paistet, ja valgustusliku islami praktiseerimise kaudu, oled sa inimlikkuse ja Jumala teenrina kuningas, oma individuaalsuses ja tähtsusetuses ainulaadne, ning oma põlastusvääruses nii kõrgel positsioonil asuv järelevaataja ja mõjuvõimas olend, et võid öelda: „Minu kaastundlik Jumal on teinud maailmast mulle maja, pannud päikse ja kuu seda valgustama, kaunistanud selle kevade ja lillesüle-

mittega, varustanud suve, toidukülluse ning loomadega. Ta on teinud mulle teenijad ja taimedest minu maja sisseseade.“

Kokkuvõtteks, kui hoolid saatanast ja oma egost, siis langed madalamast madalamale; kui sa aga hoolid tõest ja Koraanist, tõused kõrgemast kõrgemale ja saad oivalisimaks mustriks kõiksuse kangas.

Viies mõte: Inimese võimed ja kohustused

Inimene on saadetud siia maailma kui ametnik ja külaline ning talle on antud suure tähtsusega võimed. Ja vastavalt nendele võimetele on talle usaldatud tähtsad kohustused. Selleks, et rakendada inimene neid eesmärke ja ülesandeid täitma, on talle antud vägev toetus ja karmid hoiatused. Et mõista „oivalisima mustri“ müsteeriumi, teeme kokkuvõtte palvuse põhialustest ja inimese kohustustest, mida oleme pikemalt selgitanud juba mujal.

Kõiksusse tülles on inimesel kaks palvuse ja Jumala teenriks olemise kohustust. Üks on palvus, ja palvuse vajaduse puudumisel mõtisklus. Teine on palvus ja palve esitamine Tema juuresolekul ja otse Tema poole pöördudes.

Esimene kohustus on alandlikult jaatada ülimalt jumalikkust, mis on universumis ilmne ning jälgida imetlusega selle täiuslikkuse ilminguid ja voorusi. See on ka endale teadvustada ja kuulutada ainulaadseid Jumala kauneimate nimede tähendusi ja neid ka teistele edastada.

See on ka vaagida taju kaaludel jumalike nimede kalliskive, mis on kõik kui peidetud aarded, st lugupidavalt ja mõistva südamega nende väärtust jaatada.

See on ka õppida imestust tundes ja mõtiskleda olemisest ja minemisest maal ja taevas, mis on nagu väe sulega kirjutatud läkitused.

Ja siis, vaadates imetlusega kauneid ja peenelt kujundatud olevusi, on seal tunda armastust kõikehõlmava ilu Looja teadmiste vastu, ja igatsust tõusta Täiuslikeima Tegija lähedusse, et saada osa Tema soosingust.

Teine aspekt on praegune peatuspaik ja aadress, kus inimene läheb üle töö juurest töö tegija juurde ja näeb, et kõikehõlmava ilu Looja tahab, et Teda tuntaks Tema kunsti ime kaudu, ja inimene vastab sellele teadmise ja usuga.

Siis inimene näeb, et kõigile kaasatundev Jõuandja tahab, et Teda armastataks Tema halastuse imeliste viljade kaudu, ning pühendades oma armastuse ja palvuse Temale, hakkab inimene Teda armastama.

Siis inimene näeb, et Heldeim andide jagaja hellitab teda materiaalsete ja mitte-materiaalsete andide naudinguga, ning vastutasuks annab inimene Talle oma tänu ja ülistab Tema tegusid, juhtimist ja sõnu nii palju, kui ta kõigi oma meelte ja tajudega suudab.

Siis näeb inimene, et kõikehõlmava ilu Looja ja Hiilgavaim kuulutab nendes olendites peegeldusena enda oivalisust ja täiuslikkust, hiilgust ja ilu ning tõmbab nendele pilgud, mis on täis tähelepanu. Ja inimene kuulutab sellele vastuseks: „Jumal on Suurim! Au Jumalale!“ ja langeb armastuses ja imetluses alandlikult maha.

Siis inimene näeb, et absoluutsete rikkuste Omanik näitab täielikus helduses oma piirituid rikkusi ja aardeid. Ja vastusena palub inimene härdalt neid aardeid, Teda kiites ja ülistades, väljendades oma äärmist vajadust.

Siis näeb inimene, et hiilgavaim Looja on loonud Maa kui näitusesaali ja pannud sinna välja kõik oma iidsed kunstiteosed. Ja vastusena hüüab inimene tunnustavalt: „Milliseid imesid Jumal on loonud!“, ja imestunult: „Millist õnnistust Jumal on lasknud meile osaks saada“, ja imetledes: „Au olgu Jumalale!“, ja hämmeldunult: „Jumal on Ülevaim!“

Siis näeb inimene, et Tema kõiksuse palees on Üks Ja Ainus Oma jäljendamatu käekirjaga ja Talle ainuomase pitseri ja salakoodiga löönud ühtsuse templi kõigile olenditele; ning külvanud ühtsuse seemne igasse maailma piirkonda, kuulutab Ta Oma jumalikkust. Ja inimene vastab Tema ühtsusele heakskiidu, uskumise, alistumise, kummardamise ja poolehoiuga.

Nii saab inimesest, Jumala austamise ja mõtiskluse läbi, ustav sulane. Ta tõestab, et on oivalisim mustrite seas. Usu paljutöötavuses saab inimesest Jumala ustav asemik maa peal, kes on vääriline usaldust kandma.

Oo, hoolimatu inimene, kes sa oled loodud oivalisima mustri järgi, kes sa oma tahte väära kasutamise läbi langed madalast madalamale, kuula mind! Nooruse joovastuse hoolimatuses mõtlesin nagu sinagi, et maailm on tore ja kena, aga vanaduse koidikul ärgates nägin, kui inetu on maailma see nägu, mis ei ole pööratud surmajärgse elu poole, mida olin kujutlenud kaunina. Selle nägemiseks ja mõistmiseks, kui kaunis on tegelikult nägu, mis on pööratud tulevase elu poole, võid lugeda 17. sõna teises punktis“ kahte „tahvlit“ ja ise selles veenduda.

Esimene „tahvel“ kujutab hooletusse jäetud inimeste maailma reaalsust, mida ma kaua aega tagasi, nagu kõik eksiteele viidud inimesed, nägin läbi hoolimatuse loori, saamata siiski mürgitatud.

Teine „tahvel“ kujutab juhendatud inimeste maailma reaalsust. Jätsin selle vormi, milles see ammu aega tagasi kirjutati. See meenutab poeesiat, kuid siiski pole seda.

„Ülistus olgu Sul! Meil ei ole teadmisi, välja arvatud see, mille oled meile õpetanud. Tõesti, Sa oled Teadja, Tark.“ (Koraan 2:32)

„Ava minu süda* ja tee mulle mu asi kergeks,* võta köidikud minu keelelt,* et nad mu sõna mõistaksid.“ (Koraan 20:25-28)

Oo Jumal, õnnista muhameedliku, vaevu hoomatava ühtsuse olemust, päikest müsteeriumite taevas, ja valguse kehastust hiilguse orbiidi keskel, ja ilu sfääri poolust. Oo Jumal, vaigista minu hirm inimese müsteeriumi kaudu Sinu kohalolekus, ja inimese rändamise kaudu Sinu juurde, ja sea minu komistav samm õigeks, ja hajuta minu mure ja aplus, ja võta mind minu juurest enda juurde, ja aita mul vabaneda iseendast ja ära hoiu mind vangis minu hinges, ega varjus meelte loori taga, ja paljasta mulle kõik varjatud saladused! Oo Sina Igavesti Elav ja Isetoimiv, oo Sina Igavesti Elav ja Isetoimiv, oo Sina Igavesti Elav ja Isetoimiv, halasta mulle ja minu kaaslastele ja usklikele ja Koraani järgivatele inimestele. Aamen. Oo, Armulisim armulistest ja Heldeim heldetest!

Ja nende palve lõpeb nii: Kõik au olgu Jumalal, kõikide maailmade Alalhoidjal!

Esimene osa 17.st peatükist:

Maise elu olemus ja näiteid kaastundlikkusest surmas

„Tõesti, Me lõime selle, mis Maal, kaunistuseks, et neid läbi katsuda: kes neist on tegudes parimad. Ja tõesti, Me teeme sellest, mis sellel (*Maal*) on vaid viljatu välja.“ (Koraan 18:7-8)

„Ja Siinpoolsuse elu ei ole muud kui vaid mäng ja lõbu. Kuid Teispoolsuse kodu on parem neile, kes kardavad Jumalat. Kas te siis ei mõtle?“ (Koraan 6:32)

Kaastundlikem Looja, Helde Toitja ja Kõikehõlmavalt Tark Jumal andis sellele maailmale hingede ilma ja vaimuolendite tarvis pidulikkuse ja pühitsemise vormi; kaunistades selle kõigi Oma nimede imepärase kirjadega, riietas Ta iga hinge – olgu suure või väikese, ülema või alama – kehasse, mis on varustatud sobivate meeltega, võimelised tundma rõõmu lugematutest erinevatest headest asjadest ja andidest sel pidustusel. Ta annab igaühele kehalise kuju ja saadab iga hinge sellele etendusele ainult ühe korra. Ja ta jagab selle ajas ja ruumis mõõtmatu pidustuse sajanditeks, aastateks, aastaegadeks ja isegi päevadeks ning selle osadeks, muutes iga hetke ülevaks paraadi vormis pidupäevaks kõigile Oma hingega olendite rühmadele ja Oma taimedele ja viljadele. Eriti kevadel ja suvel sagib Maa palgel nagu festivalil väikseid olevusi, kes on nii sädelevad, et tõmbavad endale maailma kõrgemate tasandite vaimolendite, inglite ja taevaste elanike pilgud. Neile, kes mõtisklevad ja vaatlevad, on see endassesüüvimise paik nii imeline, et mõistus ei suuda seda kirjeldada.

Kuid Armulisima ja Eluandja jumalike nimede ilmingute taustal ilmuvad sellesse jumalikku pidupäeva ja festivali ka Alistaja ja Surmamüüja nimed. Ja see on ilmselt kokkusobimatu kõikehõlmava halastusega.

„Ja määra meile head nii siinses ilmas kui ka teispoolses. Tõesti, me oleme pöördunud Sinu poole.“ Ta (*Jumal*) vastas: „Ma karistan seda, keda tahan, kuid Mu halastus on kõikehõlmav.” (Koraan 7:156)

Tegelikkuses on aga palju viise, kuidas need kokku sobivad ja üks neist on järgmine. Pärast seda, kui iga olenditerühm on oma ringkäigu paraadil lõpetanud ja neilt on saadud soovitud tulemused, paneb Heldeim Jumal ja Kaastundlikem Looja kõige kaastundlikumal moel enamiku neist tundma väsimust ja vastumeelsust maailma vastu ja laseb neile osaks saada soovi puhata ja igatsuse maailmast lahkuda. Ja kui nad on oma elu kohustustest vabastatud, täidab Ta nende hinged tungiva sooviga algse kodu järele.

Veel enam, Armulisima igavesest halastusest pole kaugel sõdur, kellele Ta laseb osaks saada märtrisurma, ja ohvrilammas, kellele saab osaks igavene elu pärast surma ja au olla toeks oma omanikule Sirati sillal² nagu näiteks Buraq. Sama juhtub ka teistele loomadele ja hingeolenditele, kes surevad, täites enda olemusele eriomast jumalikku ülesannet ja alludes jumalikele käskudele, ning kes kogevad suuri kannatusi. Tõenäoline on ka, et nende jaoks on Tema armu ammendamatus varaaitades spirituaalne tasu ja nende võimetele sobiv palk, ning et nad ei pea tundma ülemäärast muret siit maailmast lahkudes, vaid nad on rõõmsad. Keegi peale Jumala ei tunne seninähtamatut.

Ja kuigi inimene – üllaim hingeolendite seas kui see, kelle kasu on suurim nii kvaliteedilt kui ka kvantiteedilt – on maailmast võlutud ja kütkestatud, kutsub Armulisim temas esile meeleseisundi, kus ta tunneb tülgestust maailma suhtes ja igatseb rännata igaviku kuningriiki. Inimene, kes pole kaldunud teelt, saab sellest meeleseisundist kasu ja lahkub rahuliku südamega.

2 Ibn Hajar, *Talḥīs al-Khābir*, iv, 138; *Suyūṭī, Jam' al-Jawāmi'*, nr: 3017.

Nüüd selgitame näidete varal viit aspekti, mis sellise meeelseisundini viivad.

Esiteks, nähes läbi selle maailma ilusate ja kutsuvate asjade vananemist, põgusust ja langust, ning nende kibedat tähendust, paneb see inimese tundma vastumeelsust maailma vastu ja sunnib teda otsima püsivat armastust selles üürikeses paigas.

Teiseks, kuna 99% kõigist sõpradest, kellesse inimene on kiindunud, on siit maailmast lahkunud ja end teisel sisse seadnud, siis ajendatuna südamest tulevast armastusest tunneb ta igatsust paiga järgi, kuhu nad on läinud, ja see paneb ta rõõmuga kohtama surma ning talle määratud tundi.

Kolmandaks, teatud asjaolude tõttu saab inimene tunda enda piiritut nõrkust ja jõuetust ning mõistab, kui ränk on elu taak ja elu kohustused, äratades temas tõsise igatsuse, puhata ja siira soovi minna teise ilma.

Neljandaks, usu valguse kaudu näeb uskliku süda, et surm ei tähenda hukumist, vaid eluaseme vahetust, et haud ei ole pimedada kaevu suue, vaid uks valgusega täidetud ilma, ja et kogu oma säras on maailm võrreldes surmajärgse eluga nagu vangla. Maisest vanglast vabanemine ja paradiisiaeda astumine on kui üleminek ihulise elu tülkast rahutusest puhkuse ilma – paika, kus lendlevad vaimud. Vabanemine tüütust lärmist ja minek Armulisima juurde on tõepoolest rännak, õnn, mida ihaleda tuhande eluga.

Viiendaks, teavitades inimest, kes otsib Koraanist seal sisalduvat teadmist reaalsusest, ja reaalsuse valguse kaudu maailma tõelist olemust, hakkab inimene mõistma, et armastus maailma vastu ja seotus sellega on üsna tähtsusetud.

See viies aspekt näitab saladusi maailma siseilmas just selliste ilmsete tõdede kaudu ja valgustab suuresti sellest lahkumist. Ja kindlasti neile, kes on sellest teadlikud, muudab see maailmast lahkumise ihaldusväärseks ning näitab, et kõiges ja igas selle aspektis on märgid halastusest. Koraan näitab neid viit

aspekti ja selle värsid osutavad ka teistele erilistele aspektidele. Häda sellele, kellel pole osalust neis viies aspektis.

Kolmas kiri:

Tähistaeva imest

Tema nimel, olgu Ta ülistatud!

Ühes oma kirjas kirjutasid mulle soovist jagada minu tundeid, nii et jutustan nüüd neist väga väikese osa.

Ühel öhtul oma sajakorruselise maja kõrgusel seedripuu otsas asuvas majakeses vaatasin maailmade ilusaid tähekullaga kaunistatud palgeid ja nägin kõikehõlmava targa Koraani töötuses ilukõne imelisuse ja suurepärase saladuse ülendavat kergust: „**Aga ei, ma vannun taganevate nimel, kulgevate ja loojuvate nimel.**“ (Koraan 81:15-16)

See värss, mis viitab planeetidele ja sellele, et need on varjatud ja laiali paisatud, avab vaatajate pilgule üleva pilgeni kunsti täis tikandi, vaimustava õpetliku gobelääni. Planeedid ilmuvad taevavõlvil oma juhi, päikese juurest, ja liiguvad tähtede paigalseisvasse maailma, täites taeva värskete tikandite ja mustritega. Mõnikord liiguvad nad õlg õla kõrval teise endasarnase tähega ja pakuvad kena vaatepilti. Teinekord satuvad nad väikeste tähtede sekka ja võtavad juhi positsiooni. Just praegusel aastaajal, kui Veenus öhtul horisondile tõuseb, tuleb enne koitu aeg, mil ta koos ühe särava kaaslasega pakub tõeliselt kaunist ja meeldivat vaatepilti. Hiljem, olles täitnud oma järelevaataja kohustuse, liikudes sellel kaunil lõuendil, lahkuvad nad, sisenevad Päikese pimestavasse alasse ja lähevad peitu. Nad näitavad sama hiilgavalt kui Päike selle Ainsa majesteetlikku jumalikkust ja hiilgavat taevalikku suveräänsust, kes

paneb meie Maa ja ülaltoodud värsis kirjeldatud planeedid kosmoses täiusliku korra järgi tiirlema, otsekui laevad või lennukid. Vaata seda kuninglikku väge, mille valitsuse all on laevad ja lennukid, mis on tuhandeid kordi suuremad kui Maa ja liiguvad tuhandeid kordi kiiremini.

Sellest on näha, milline ülendav õnn ja suur au on olla kummardamise ja usuga seotud sellise valitseja kaudu ning olla tema külaline.

Siis ma vaatasin Kuud ja nägin särava valguse imet värsis: „**Ja kuule määrasime me ette faasid, kuni ta muutub taas justkui vanaks (kõveraks) palmioksaks.**” (Koraan 36:39)

Tõepoolest, kuu faasid, tiirlemine, valitsemine ja valgustamine ning selle täpselt arvestatud asend Maa ja Päikese suhtes on nii imeline, nii hämmastav, et mitte miski ei saa olla raske Kõigevägevamale, kes seda nii korraldab ja määrab. See näitab kõigile mõistusega olenditele, kes seda näevad, andes neile edasi teadmise, et Tema, kes selle nii seadis, suudab kahtlemata teha kõike. Kuu järgneb Päikesele, kaldumata oma rajalt isegi sekundiks, jätmata ühtegi kohustust kriipsu võrragi täitmata. See paneb need, kes seda hoolikalt jälgivad, hüüatama: „Au Ainsale, kelle kunst hämmastab mõistust!“ Ja mai lõpus, kui Kuu kauni poolkaarena moodustab viinamarjakobarat meenutavate plejaadidega konjunktsiooni, nähes ise välja nagu kumer valge datlipuuoks, loob see ettekujutuse roheliste taevaste loori mähkunud määratust helendavast puust. Ühe puuoksa ots oleks justkui loori katki rebinud ja koos pundi viinamarjadega sealt nina välja pistnud, muutudes plejaadideks ja kuusirbiks, ning ülejäänud tähtedest on saanud varjatud puuviljad. Vaata, kui peen ja elegantne on metafoor: „Nagu vana datlipuu oksarao alumine pool.“

Siis meenus mulle see värss: „**Tema on see, kes tegi teile maa stabiilseks. Käige siis selle avarustes ja sööge Tema moona, Tema juurde viib ülestõusmine.**“ (Koraan 67:15), mis vihjab, et maa on juhitud laev või alus. Selle põhjal nägin end kõrgel ülal tohutu laeva peal, mis kihutab läbi kosmose. Ma tsiteerisin

värssi: „**Kiidetud olgu See, Kes meile selle kõik on allutanud, sest ise me poleks seda suutnud.**” (Koraan 43:13), mis on sunnaks lausuda, kui astutakse sellisele transpordivahendile nagu hobune või laev.³

Nägin, et sellise liikumisega on maakera saanud koha nagu projektor, mis näitab pilte, nagu kinos; see pani liikuma kõik taevad ja hakkas koondama tähtede hunnitut armeed. See näitab nii ülevaid stseene, et joovastab neid, kes sellele mõtleavad, ja täidab neid imetlusega.

„Au olgu Jumalal!“ hüüdsin. „Milliseid rikkalikke, määratu-suuri, kummalisi, imeväärseid ja õilsaid töid esitatakse nii väheste kuludega!“ Pärast seda tuli mul pähe kaks usku puudutavat head punkti.

Esiteks, mõni päev tagasi esitas üks külaline mulle küsimuse. Selle tuum, milles aimus kahtlus, oli järgmine: „Paradiis ja Põrgu asuvad teineteisest väga kaugel. Jumaliku armu kaudu läbivad Paradiisi kuuluvad inimesed ülestõusmise välgukiirusel või sujuvalt nagu Buraq ja astuvad Paradiisi. Kuid Põrgusse kuuluvad inimesed, kuidas läheb nendel oma kohmakate pattudest koormatud kehadega? Kuidas nemad reisivad?“

Mulle tuli selline mõte: kui näiteks kõik rahvad kutsutaks Ameerikasse ühiskongressile ja iga rahvus sõidaks sinna tohutusuure laevaga, siis maakera, mis rändab universumi ookeanis ühe aastaga pika maa – kakskümmend viis tuhat aastat – võtab peale oma inimesed, sõidab ülestõusmise väljale ja paneb nad sinna maha. Lisaks osutab Põrgu olemasolule Maa sisemuses fakt, et maa temperatuur tõuseb ühe kraadi võrra iga kolmekümne kolme meetri järel. Põrgust voolab tuli Suuremasse Põrgusse, mille temperatuur, kakssada tuhat kraadi, on sama, mida kirjeldatakse hadiithis, ja vastavalt sellele täidavad hadiithid mõnesid Suurema Põrgu ülesandeid selles ilmas ja vahepealses kuningriigis. Taevase käsu peale antakse Maale parem, igavene kuu, ja sellest saab üks tulevase elu asupaik.

3 Muslim, Hajj, 425: Abu Da'ud, Jihad, 72, 74: Tirmidhi, Da'wat, 46.

Teine punkt, mis pähe tuli, oli selline: Kõikvõimsal Jumalal, Kõikehõlmavalt Targal Loojal, Ühel ja Ainsal, selleks et demonstreerida Oma võimu täiuslikkust ja tarkuse ilu ning Oma ühtsuse tõendeid, on tavaks teha paljusid töid väga vähesega ja lasta suuri ülesandeid täita väikestel asjadel. Nagu olen oma sõnades öelnud, kui kõik asjad on seotud ühega, muutuvad need nii lihtsaks, et muutuvad vajalikuks. Kui asjad aga omistada paljudele tegijatele ja põhjustele, kerkib esile sama palju probleeme, mis muudavad need võimatuks. Sest üks isik, näiteks ohvitser või ehitusmeister, paigutab hulga sõdureid või kive üheainsa teo, ainsa liigutusega ja saavutab mingi tulemuse. Kui aga teatud positsiooni ja tulemuse saavutamiseks antakse ülesanne sõduritele või kividele, ilma neile tuge pakkumata, täidetakse ülesanne vaid paljude katsetuste, hulga raskuste ja suure segadusega.

Nii et kui sellised toimingud nagu universumi tiirlemine ja pöörlemine, ringlemine ja keerlemine, nelja aastaaja, öö ja päeva promeneerimine ja rändamine omistada ühele, siis pannes ühe kera üheainsa käsuga liikuma, saavutab Üksainus Olend sellised õilistavad olukorrad ja ülevad tulemused. Ta saab näidata oma kunsti imet aastaaegade vaheldumises ja tarkuse imet päeva ja öö ringlemises ning elegantset vaatemängu tähtede, Päikse ja Kuu silmanähtavas liikumises. Sest kõigi olendite armee kuulub Temale. Kui Tema soovib, võib Ta määrata Maa nagu sõduri kõigi tähtede juhiks, muuta vägeva Päikese inimestele soojust ja valgust andvaks lambiks ja määrata neli aastaaega, Oma võimu raidkirjatahvleid, süstikuteks, ning teha vibu päevast ja ööst, Tema tarkuse kirjapandud lehtedest. Näidates iga päev erineva kujuga Kuud, muudab ta selle aja arvestamise kalendriks. Ja nii nagu ta muudab tähed kauniteks elegantseteks säravateks laternateks ekstaasis tantsivate inglite käes, demonstreerib ta ka paljusid tarkusi, mis peavad silmas Maad. Kui kõige selle taga ei otsita Ainust, Kelle käsk ja seadus on suunatud kõigile olenditele, siis peaksid Päike ja tähed läbima iga päev otsatu maa tegelikult liikudes, ja tegema seda lõpmata kiiresti.

Just ühtsuses peituva tohutu lihtsuse ja mitmekesisuse keerukuse tõttu an-

navad ärimhed ja töösturid mitmekesisusele ühtsuse, muutes nõnda asjad lihtsaks – see tähendab, nad moodustavad ettevõtteid.

Lühidalt: vääralt juhtides ilmnevad lõputud raskused ja ühtsuses lõputu lihtsus.

Igavene ja Ainus, Tema on Igavene ja Ainus!

Koraan käsib teil järgida usku ja seda mitte hüljata

Üleskutse Raamatu Rahvastele, „neile, kes usuvad seda, mis on ilmutatud sulle ja mis läkitatud enne sind, ning on veendunud, et on olemas tulevane elu.” (Koraan 2:4).

1. See, kuidas fraas „ja see, mis on ilmutatud“ viitab eelnevale fraasile, on väide, mida kasutatakse tõendi esitamiseks. See kõlab nii: Oo, inimesed, kui usute Koraani, uskuge ka varasemaid pühasid tekste, sest Koraan kinnitab nende tõe vastavust ja tunnistab neid.

2. Või muidu on see väide tõestusest, mis esitatakse nagu siin: Oo, Raamatu Rahvad, kui usute mineviku prohveteid ja pühakirju, peate uskuma ka Koraani ja Muhammedit (*sarws*), sest pühakirjades on head uudised tema tuleku kohta. Veel enam, kinnitust nende kohta ning nende avalikustamist ja tõendeid sõnumitoojate prohvetluse kohta leidub Koraanis ja Muhammedis (*sarws*) tegelikult ja hingeliselt täiuslikumalt. Seega, selle arutluskäigu järgi on Koraan Jumala Sõna ja Muhammed (*sarws*) on tema sõnumitooja.

3. Islam, mis tuleneb Koraanist ja kerkis esile Õndsuse Ajastul, on nagu puu. Selle päritolu ulatub minevikku, selle laialiulatuvad juured saavad toitu selle aja allikatest, andes elu ja jõudu. Samuti ulatuvad selle oksad tuleviku taevastesse, tootes inimeste maailmale vilju, nii materiaalseid kui ka vaimseid. Islam on tõepoolest oma tiiva alla võtnud mineviku ja tuleviku ning pakkudes neile varju, tagab üldise rahu.

4. Õhutades Raamatu Rahvaid islamisse uskuma, muudab Koraan selle inimeste jaoks tuttavaks ja lihtsaks. See osutab järgmisele: Oo, Raamatu Rahvad, teil ei pea olema keerukas islamit vastu võtta, see ei tohi olla teie jaoks raske. Sest Koraan ei käsi teil oma usust täielikult loobuda, see pakub ainult võimalust täiustada oma usku ja ehitada selle religiooni vundamendile, mis teil juba olemas on. Sest Koraan ühendab endas kõik hea kõikidest varasematest raamatutest ja eelmiste religioonide põhitõed. See muudab ja täiustab nende põhimõtteid. Uusi käske annab Koraan ainult teisejärguliste asjade kohta, mis muutuvad vastavalt ajale ja kohale, ning see pole mingil juhul ebamõistlik või ebaloogiline. Aastaaegade muutudes muutuvad toiduained, riietus ja paljud muud asjad, ning samamoodi kannavad endas muutust inimese erinevad eluetapid, hariduse omandamine ja kasvamistingimused. Samamoodi, põhjustatud tarkusest ja vajadusest, muutuvad teisejärgulisi asju puudutavad religioossed käsud inimkonna erinevatel arenguastmetel. Sest paljud neist võivad olla kasulikud ühel ajal, aga kahjulikud teisel. Paljud ravimid olid efektiivsed inimkonna lapseas, kuid lakkasid seda olemast inimkonna noorpõlves. Seepärast muudeti Koraanis ametlikult osa teisejärgulisi kuulutamisi. Seega andis Koraan teada, et nende aeg on otsa saanud ja on tulnud uute käskude aeg.

Inimene vajab enamikku universumi mitmekesisistest olenditest ja on nendega ühendatud. Inimese vajadused levivad igasse maailma ossa ja tema ihad ulatuvad igavikku. Kui ta tahab lille, tahab ta ka kevadet. Kui ta soovib aeda, tahab ta ka igavest Paradiisi. Kui ta igatseb näha sõpra, igatseb ta näha Jumalat. Selleks, et külastada armastatut, kes elab mujal, peab armastatu tema jaoks ukse lahti hoidma. Selleks, et külastada sõpru, kes on rännanud Vahepealsesse Kuningriiki, ja mitte saada neist igavesti lahutatud, peab ta otsima varjupaika Kõikvõimsaima kohtus. Sest Tema sulgeb selle maailma ukse ja avab ukse sealpoolsusse, kus võib näha imesid, ning eemaldab selle maailma ja loob selle asemele teispoolsuse.

Kahekümnes kiri: Milline on Jumal?

Jumala, Armulisima ja Halastavaima, nimel!

Pole kummardamist väärivat jumalust peale Jumala, Ta on Üks, Tal pole kaaslasi; Talle kuulub ülemvõim ja Talle kuulub ülistus; vaid Tema annab elu ja jagab surma ja Tema on Elav ega sure iial; kõik hea on Tema kätes, Ta on kõige üle Võimas ja Tema käes on kõigi asjade lõpp.⁴

See lause väljendab jumalikku ühtsust, mida moslemid kuulutavad nii homimikul kui õhtul. Selles peitub palju kasu ja ühe autentse edastuse kohaselt on sellesse lausesse kokku kogutud Jumala parimate nimede koorekiht. See lause koosneb üheteistkümnest fraasist, millest igaihes on häid uudiseid, teatud määral Jumala kui Ainuvalitseja kinnitust ja Jumala parimate nimede aspektist Jumala Ainsuse suursugususe ja täiuslikkuse kinnitust. Risale-i Nuri kogumikus on neid kõrgeid tõdesid väljendavaid lauseid selgitatud ja analüüsitud väga pikalt; siinkohal aga täidan oma lubaduse ja kirjutan sellest kõigest lühikese kokkuvõtte.

⁴ Bukhari, Adhan 155; Tahajjud 21; 'Umra 12; Jihad 133; Bad' al-Khalq 11; Maghazi 29; Da'wat 18, 52; Riqaq 11; I'tisam 3; Muslim, Dhikr 28, 30, 74, 75, 76; Witr 24; Jihad 158; Adab 101; Tirmidhi, Mawaqit 108; Hajj 104; Da'wat 35, 36; Nasa'i, Sahw 83-6; Manasik 163, 170; Iman 12; Ibn Maja, Tijara 40; Manasik 84; Adab 58; Du'a 10, 14, 16; Abu Da'ud, Manasik 56; Darimi, Salat 88, 90; Manasik 34; Isti'dhan 53, 57; Muwatta', Hajj 127, 243; Qur'an 20, 22; Musnad i, 47; ii, 5; iii, 320; iv, 4; v, 191; al-Hakim, al-Mustadrak i, 538.

Sissejuhatus

Võid kindel olla, et loomise kõrgeim eesmärk ja tähtsaim tulemus on usk Jumalasse. Inimkonna kõrgeim arengutase on teadmine Jumalast ja Temasse uskumine. Nii inimeste kui ka džinnide⁵ jaoks on hiilgavaimaks õnnetundeks ja magusaimaks tasuks Jumala teadmises ja tundmises peituv armastus Jumala vastu. Hinge puhtaimaks rõõmuallikaks ja südame sügavaimaks naudinguks on Jumala armastusest tulenev ülim õnnetunne. Tõesti, kogu tõeline õnn, puhas rõõm, magus tasu ja muretu nauding peituvad Jumala teadmises, tundmises ja armastamises; ilma poleks ka neid.

See, kes tunneb ja armastab Kõikvõimsat Jumalat, võib saada lõputu tasu, õnne ja valguse osaliseks, samal ajal kui seda, kes Teda tõeliselt ei tunne ega armasta, vaevavad nii vaimselt kui ka füüsiliselt lõputu kannatus, valu ja hirm. Isegi kui sellisele vaevatud ja õnnetule inimesele kuuluks kogu maailm, ei oleks see tema jaoks midagi väärt, kuna talle tunduks, nagu ta elaks viljatut elu ringihulkuva inimkonna keskel näruses maailmas, millel pole omanikku ega kaitsjat. Igaüks suudab mõista, kui näruselt ja eksinult tunneb inimene end mõttetult ringi hulkuva inimkonna keskel selles mõistmatus põgusas maailmas, kui ta ei tunne oma Omanikku, kui ta pole avastanud oma Isandat. Kui ta aga avastab Tema ja tunneb Teda, otsib ta kaitset Tema halastuses ja toetub Tema jõule. Seega muutub hüljatud maailm lõõgastuse ja naudingu paigaks, suureks Teispoolse turuplatsiks.

Iga osa eelnevalt mainitud Jumala Ainsust kinnitava lause üheteistkümnest osast sisaldab mõnda head uudist; igas heas uudises on peidus ravim; igas ravimis leidub aga vaimne nauding.

5 Inimestemaailmaga paralleelselt loodud vaimolendite maailma elanikud. (tõlkija märkus)

Esimene fraas: Pole kummardamist väärivat jumalust peale Jumala

Selles fraasis peitub inimhingele, mida räsivad lõputud vajadused ja ründavad loendamatud vaenlased, järgmine hea uudis. Ühest küljest leiab hing omale toetuspinna, abiallika, mille läbi sellele avaneb kõiki vajadusi rahuldava haastuse varakambri uks. Teisest küljest leiab hing aga tuge ja jõudu, kuna see fraas annab talle teada ta Looja ja Selle, Keda ülistada, Kellele kuulub absoluutne võim, mille läbi hing on kaitstud kõige kurja ja kõigi vaenlaste eest; see näitab kätte ta Isanda, Kellele hing kuulub. Läbi selle fraasi saab süda päästetud täielikust laastusest ja hing valutavast kurbusest; see kindlustab igavese rõõmu ja kestva õnne.

Teine fraas: Ta on Üks

See fraas annab teada järgmise hea uudise, mis on üheaegselt nii ravim kui ka õnne allikas. Inimese hing ja süda, mis on enamiku maailma olenditega seotud ja mis upuvad selle sideme tõttu õnnetusse ja segadusse, leiavad fraasist „Ta on Üks“ rahu ja kaitset, mis päästab nad segadusest ja eksimusest. „Ta on Üks“ annab inimesele teada, et Jumal on Üks ja Ainus. Ära otsi abi teistest asjadest ja olenditest; ära kahtle ega tunne end teiste võlglasena; ära meelita neid, ära lipitse, lömita ega alanda end nende ees; ära järgi neid ega muuda asju enda jaoks keeruliseks; ära kardata neid ega värise nende ees; sest Maailmade Valitseja on vaid Üks, kõigi asjade võti on vaid Tema käes, kõik ohjad on Tema käes, kõik saab lahenduse läbi Tema käsu. Kui sa Ta leiad, oled päästetud lõputust võlgnevusest ja kirjeldamatust kartusest.

Kolmas fraas: Tal pole kaaslasi

Jumal on Üks, Tal pole kaaslasi, Teda ei saa olla mitu. Ta ei jaga ei Oma jumalikkust, võimu ega aujärge. Ei tegudes ega loomises pole Tal kaaslasi. Maailmas võib juhtuda nii, et valitseja on küll oma võimuse üks, kuid käskude

täideviimiseks on tal abilised, partnerid, asevalitsejad. Nende asevalitsejate tõttu ei pääse inimesed otse valitseja jutule, vaid peavad oma probleemid esitama läbi nende. Kuid Kõikvõimsal Jumalal, Igavikueelse ja Igavikujärgse aja Valitsejal, ei ole kaaslasi ega abilisi vaja ei jumalikkuses, võimus ega selle võimu täideviimisel. Ilma Tema käsu ja soovita, Tema jõu ja võimuta ei saa ükski asi teisega lävida. Kõik Ta alamad, kogu Ta looming võib otse Tema poole pöörduda, kuna Tal pole ei kaaslasi ega abilisi. Seega ei saa keegi ka öelda, et Jumala asemel peaksime abi palumiseks pöörduma kellegi teise poole.

Seega edastab see fraas inimhingele järgmise hea uudise: usuni jõudnud inimhingel on õigus ilma igasuguse loa või takistuse, vastuseisu või vahelesegamiseta, igas olukorras, iga soovi korral, igal ajal ja igas kohas pöörduda Suursuguse ja Suurepärase, Võimsa ja Täiusliku Igavikueelse ja Igavikujärgse aja halastuse ja õndsuse varakambri Omaniku poole ja rääkida Talle oma muredest ja vajadustest. Läbi Tema halastuse leidmise ja Tema võimule toetumise leiab inimhing kergenduse ja õnne.

Neljäs fraas: Talle kuulub ülemvõim

See tähendab seda, et omandus kuulub Talle, kõik kuulub Talle. Mis aga puutub sinusse, siis oled nii tema omand, töötad Tema omandis kui omad Tema omandit. See fraas annab meile edasi järgmise rõõmsa ja raviva uudise: Oo inimesed, ärge arvake, et kuulute iseendile, sest teil puudub kontroll kõige selle üle, mis teid puudutab; see oleks teile liiga raske koorem kanda. Te ei suuda ka endid kaitsta, et katastroofe ära hoida või teha asju, mida peaksite tegema. Ärge seega kannatage põhjuseta valu ja piina, omand kuulub kellelegi teisele. Omanik on nii Kõikvõimas kui ka Halastavaim, seega toetuge Ta võimule ja ärge tallake porri Ta halastust. Jätke lein seljataha, olge rõõmsad! Hüljake mured ja leidke rahu!

See ütleb ka: Maailm, mida te armastate, millega olete ühenduses, mis

kurvastab teid oma segadusega ja mida te ei suuda korda seada, on Kõikvõimsa ja Halastavaima Jumala omand. Seega andke see omand tema Omanikule üle ja jätke see Tema hooleks. Püüelge Tema heameele ja mitte Ta karmuse poole. Ta on nii Kõiketeadja kui ka Armulisim. Tal on vaba voli Oma omandi üle ja Ta toimib sellega nii nagu soovib. Iga kord, kui hirm võimust võtab, öelge nagu Ibrahim Hakki: „Vaatame, mida Isand teeb, sest mida iganes Ta teeb, see on parim – jälgi seda hoolega ja ära sekku!“

Viies fraas: Talle kuulub ülistus

Ülistus, kiitus ja tunnustus kuuluvad Talle, on Talle sobivad. Kõik küllus kuulub Talle, sest tuleb Tema varasalvest, mis on lõpmatu. Seega annab see fraas meile edasi järgneva hea uudise: Oo inimesed, ärge kannatage ega kurvastage, kui küllus katkeb, sest halastuse varasalv on ammendamatu. Ärge jääge naudingu põgusale olemusele pidama ega nutke valust, sest külluse vili on piiritu halastuse vili. Kuna selle puu ei sure, saab ka otsa lõppenud viljad asendada aina uutega. Kui tänulikult mõelda, et külluse naudingus endas on halastuse maik, mis on sada korda nauditavam, võib ka naudingut sajakordistada.

Õunas, mille kõrgeauline valitseja sulle ulatab, peitub saja või isegi tuhande õuna nauding, sest just tema oli see, kes sulle selle kinkis ning lubas sul nautida kuninglikku maitset. Samamoodi avab fraas „Talle kuulub ülistus“ sulle küllusest endast tuhad korda magusama vaimse naudingu ukсед, kuna see fraas tähendab ülistamist ja tänamist, külluse kinkimise märkamist. See omakorda aga tähendab Kinkija tunnustamist, mis on külluse kinkimise üle mõtisklemine ja lõpuks Tema kaastundlikkuse ja lõputu külluse annetamise üle mõtisklemine.

Kuues fraas: Vaid Tema annab elu

See tähendab, et vaid Tema saab elu anda ja läbi elatise pideva võimaldamise

ka seda hoida. Eluks vajaliku elatise jagaja on samuti vaid Tema. Elu ülistatud eesmärgid puudutavad Teda, selle olulised tulemused peavad teda silmas ja 99 sajast elu viljast kuulub vaid Talle. Seega on see fraas suunatud surelikule ja väetile inimesele, andes edasi järgmise rõõmsa sõnumi: Oo inimene, ära võta elu rasket vastutust enda koormaks kanda. Ära mõtle elu möödumisele ega hakka leinama. Ära vaatle vaid siinse ilma tähtsusetuid vilju ega kahetse siia saabumist. Pigem kuulub sinu olemuse elulaev Igavesti Elavale ja Iseseisvale; Tema maksab selle kõik kulud ja täidab nõudmised. Su elul on ka palju eesmäärke ja tulemusi ja ka need kuuluvad Talle.

Sa ise oled vaid tüürimees, seega tee oma tööd hästi, võta vastu palk ja nauding, mis sellega kaasnevad. Mõtle, kui väärtuslik on see elulaev ja kui kasutoov selle tulu! Ja siis mõtle sellele, kui Helde ja Halastav on selle laeva Omanik. Seega rõõmusta täna ja tea, et kui täidad ausalt oma kohust, saadetakse kogu laeva tööst tõusnud tulu sinu tegude arvele ja sellega võid kindlustada oma igavese elu.

Seitsmes fraas: Ja jagab surma

See tähendab, et Tema on see, kes põhjustab surma, vabastades sind elu kohustusest, viies su elukoha üle siinsest ilmast teisepoolsusesse ja lõpetades su töölepingu siinse ilmas. Ta viib su üle põgusast elust surematusse ellu. See fraas annab surelikele džinnidele ja inimestele teada järgmist: Siin on sulle hea uudis – surm ei ole häving, olematus ega tühjus; see ei ole lakkamine või kustumine; see ei ole igavene lahusolek, mitte-eksisteerimine või juhuslik sündmus; see ei ole autorita kadumine. See saab alguse Autori käsul, Kes on Kõiketeadja ja Kaastundlikem, see on elukoha vahetus. See on üleminek igavesse õndsusesse, tõelisesse koju. See on uks ootamispaika, kus sa kohtad 99% oma sõpradest.

Kaheksas fraas: Tema on Elav ega sure iial

Kõigest loodust ja maailmas nähtud ilust, täiuslikkusest ja heldusest lõputult

kõrgema ilu, täiuslikkuse ja helduse Omanikul, Keda igavesti kummardatakse ja armastatakse, on lakkamatu elu läbi Igavikueelse ja Igavikujärgse aja; elu, milles pole jälgegi lõppemisest või kaduvusest ja mis on vaba igasugustest vigadest, süüst ja ebatäiuslikkusest. Seega annab see fraas džinnidele ja inimestele ja kõigile teistele teadusega olenditele teada järgmist: On olemas Igavene Armastatu, Kes ravib sind ja seob su haavad lõpututest lahkuminekutest nendest, keda sa armastad. Kuna Ta eksisteerib ja ei saa surra, siis ükskõik, mis ka ei juhtuks, ära muretse teiste pärast. Lisaks läbivad nende ilu ja lahkus, vooruslikkus ja täiuslikkus, mis on sinu armastuse põhjuseks, mitmeid Igavesti Armastatu igavese kauniduse ilmingu varjudest kahvatumaid kihte. Ära kurvasta nende kadudes, sest need on justkui peeglid. Peeglite muutumine uuendab ja kaunistab ilu kiirguse ilmumist. Kuna Tema on olemas, on olemas ka kõik muu.

Üheksas fraas: Kõik hea on Tema kätes

Iga hea tegu, mis sa korda saadad, saab Tema registris kirja pandud. Iga jumalakartlik tegu, mille korda saadad, kirjutatakse üles. Seega annab see fraas džinnidele ja inimestele edasi järgmise hea uudise: Oo teie, viletsad, kui rändate haua suunas, siis ärge nutke meeleheitel: „Oh häda! Kõik, mis meil oli, on hävinenud, kõik meie püüdlused tühja jooksnud, oleme lahkunud kaunilt laialt maalt ja sisenenud kitsasse hauda,“ sest kõik on kirja pandud, teie teod üles tähendatud, iga osutatud teene üles märgitud. Ülistatu, Kelle kätes on kõik hea ja Kes on võimeline kõik hea vilja kandma panema, annab teile teie teenete eest tasu; lähendades teid Endale, hoiab Ta teid maa all vaid ajutiselt. Hiljem viib Ta teid Enda juurde. Milline õnn neile teist, kes on oma kohused täitnud, kelle töö on tehtud – te lähete kergusele ja õndsusele. Töö on lõppenud, saate kätte oma palga!

Tõesti, Kõikvõimas ja Ülistatu säilitab seemned ja vilja, mis on teie tegude registri lehed, eelmisest kevadest järgmiseni suursugusel viisil, nii et neist saab sada korda rohkem, kui neid algselt oli. Nii säilitab Ta teie jaoks ka teie elutöö viljad ja tasub teile heldelt teie tehtud töö eest.

Kümnes fraas: Ta on kõige üle Võimas

See tähendab, et Ta on Üks ja Ainus ja Tal on võim kõigi ja kõige üle. Tema jaoks ei ole miski keeruline. Kevade loomine on Tema jaoks sama lihtne kui lille loomine ja Ta loob paradiisi sama kergusega kui kevade. Loendamatud asjad, mida Ta loob iga päev, igal aastal, igal sajandil, tunnistavad loendamatutel keeltel Tema piiritut väge. Seega annab seegi fraas edasi hea uudise: Oo inimene, sinu tehtud töö ja sooritatud ülistus ei ole niisama. Tasu valdus ja õndsuse asupaik on sinu jaoks valmis pandud. Selle põgusa maailma asemel ootab sind lõputu paradiis. Usu Ülistatud Looja lubadusse ja usalda Teda, sest Tal on võimatu Oma lubadust murda. Tema võim ei ole mingil viisil puudulik, võimetus ei ole Tema töö osaks. Nii nagu Ta on loonud sinu pisikese aia, on Ta suuteline ka looma su jaoks paradiisi ja Ta ongi selle loonud ja selle sulle lubanud. Ja kui Ta on kord selle sulle lubanud, siis peab Ta selle sulle ka andma, kui sa seda väärid.

Meil on võimalik jälgida, kuidas ta igal aastal maa peal täiuslikus korras ja tasakaalus, täiusliku ajastuse ja kergusega kogub kokku ja hajutab laiali üle kolmesaja tuhande loomaliigi ja taimesordi. Kindlasti on taoline Kõikvõimas ja Hiilgav võimeline Oma lubadusi täitma. Oma absoluutses võimsuses loob ta igal aastal tuhandeid erinevaid näiteid ülestõusmise ja paradiisi kohta.

Ja kuna Ta on lubanud igavest õndsust kõigis Oma ilmutatud raamatutes ja läbi selle edastanud head uudised paradiisist, ja kuna kõik Ta teod on täide viidud tões ja tõsiduses, ja kuna kõigi Tema kunstiteoste pärand, kõik täiuslik osutab Tema lõputule täiuslikkusele ja tunnistab selle kasuks, et Temas pole mingil juhul mingeid vigu ega puudusi, ja kuna lubaduse murdmine, valetamine, valskus ja pettus on inetuimad omadused ja vead, siis kindlasti täidab Kõikvõimas, Kõiketeadja, Täiuslik ja Halastavaim Oma lubaduse: Ta avab värava igavesse õndsusesse ja võtab teid, oo jumalakartlik rahvas, vastu paradiisi, mis oli teie esiisa Aadama koduks.

Üheteistkümmes fraas: Tema käes on kõigi asjade lõpp

See tähendab, et inimesed saadetakse siia ilma – mis on testimise ja proovilepaneku koht – täitma teatud ülesandeid. Peale seda, kui nad on oma tehingud sooritanud, teened osutanud ja ülesanded täitnud, naasevad nad ja kohtuvad taas oma Helde Isanda ja Ülistatud Loojaga, Kes nad siia saatis. Siinsest põgusast ilmast satuvad nad siis igavesse teispoolsusse. Kõik peavad seisma silmitsi oma Looja, Tõelise Kummardamisväärilise Jumala, Alalhoidja, Isanda ja Omanikuga. Seega annab see fraas meile edasi rõõmsa uudise, mis on võimsam kui kõik muu: Oo inimesed, kas teate, kuhu lähete ja kuhu teid suunatakse? Nagu on märgitud 32. sõna lõpus – tuhat aastat õnnelikku elu siinpoolsuses ei ole võrreldav tunniga paradiisis ja tuhat aastat elu paradiisis ei ole võrreldav tunniga Halastavaima seltsis. Te lähete Tema halastuse kantsi, Tema juurde.

Kõige loodu ilu ning kaunidus siin ilmas ja meie armastatutes, kellesse me nii kiindunud oleme, on vaid õrn vari Tema kaunidusest ja Tema nimede ilust; kogu paradiis oma vaevu hoomatavate imedega on vaid üks näide Tema halastusest; kogu igatsus, armastus, peibutus ja kütkestavus on vaid välgatus Igavesti Ülistatava ja Igavesti Armastatu armastusest. Ja te lähete Tema juurde. Teid kogutakse paradiisi, mis on igavese püha paik. Seega ei sisene te hauda mitte nuuksudes, vaid ootavalt naeratades.

Oo inimesed, ärge olge ebakindlad, arvates, et lähete kustumisse, olematusse, mitte-millegisse, pimedusse, unustusse, kõdunemisse ja lõppemisse, ja et upute üldsusesse. Te ei lähe kustumisse, vaid kestvusse. Teid ei kutsuta mitte olematusesse, vaid igavesse olemisse. Te ei sisene mitte pimedusse, vaid valgusemaailma. Te naasete oma tõelise Omaniku juurde, Igavikueelse Valitseja juurde. Te ei upu üldsusesse, vaid saate puhata ühtsuse kajas. Te pole määratud mitte lahkuminekule, vaid ühendumisele.